

SAJUNGININKAI SULAIKĖ KOMUNISTŲ ATAKĄ

KARAS KORĖJOJE SULAIKO TREČIĄ PASAULIO KARĄ

WASHINGTON, D. C.—Kalbėdamas praėjusios savaitės gale ginkluotųjų jėgų dienos bankete, prez. Trumanas pareiškė, kad karas Korėjoje sulaukė 3-čią pasaulio karą.

Administracijos kritikai nurodo, jogei Korėjoje liejamas amerikiečių kraujas. Prez. Trumanas savo kalboje pareiškė: Jeigu prasidėtų trečias pasaulio karas, tai nuostoliai Korėjoje atrodytų kaip lašas vandens kibire. Korėjoje mes kariaujame tikslu gauti daugiau laiko — pareiškė jis.

Prezidento kalba buvo transliuojama Korėjon. Kalbėdamas į kareivius, jis pasakė: Jūs kariaujate Korėjoje ir palaikote ten liniją, o mes dedame pastangas taikai visame pasaulyje atsteigti.

Tame pačiame bankete kalbėjo gynybos sekretorius generolas Marshall.

Isakė Izraeliui sulaukyti darbus Huleh srityje

NEW YORK, N. Y. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba isakė Izraeliui sustabdyti darbus Huleh srityje, Syrijos-Izraelio pasienyje. Žydių vykdo projektą Huleh ežero pelkynui nusausti. Bet jie vykdo savo projektą ir žemėje, kuri jiems nepriklauso — t. y. arabų žemėje. Taip bent Syrija aiškina.

Dabar Jungtinių Tautų Taryba isakė projektą vykdyti su laikyti. Pasak J. T. tarybos tai bus pirmas žingsnis pastangose Izraelio-Syrijos taikai atsteigti.

Izraelio atstovas Jungtinėse Tautose atkakliai priešinosi tarybos rezoliucijai. Ypatingai jam kanti atrodė kritika dėl Izraelio lėktuvų atakos, atkreiptos prieš arabus balandžio mėnesį.

Pabaigęs kalbą, Izraelio atstovas Abba Eban net apalpo.

Tornadas užmušė 2, sužeidė 150 Texas valstybėje

OLENY, Texas. — Praėjusios savaitės gale tornadas užgavo šį 5,000 gyventojų miestelį. Užmušti buvo du asmenys — J. T. Temple ir jo žmona. Ne mažiau kaip 150 tapo sužeista.

Audra sunaikino daugiau kaip 100 namų. Du trobesiai buvo sunaikinti biznio centre.

Tornadas vartė automobilius gatvėse, metė išrautus su šaknimis medžius ir namus ir nutraukė elektros laidus.

Nukentėjusiam miesteliui teikiama pirmoji pagalba.

Italijos mokytojai streikuoja

ROMA, Italija. — Aukštesnės Italijos mokyklos buvo uždarytos penktadienį. 75,000 šalies mokytojų streikavo dvi dienas. Jie reikalavo algas jiems pakelti.

Rekordinis Prancūzijos biudžetas

PARYŽIUS, Prancūzija. — Praėjusį šeštadienį, gegužės 19 dieną, Prancūzijos parlamentas priėmė 2,648,000,000,000 frankų biudžeto sąmatą. Amerikos pinigais suma reikšia \$7,560,000,000. Priimtas biudžetas skaitosi Prancūzijai rekordinio dydžio.

Daugiau kaip ketvirta jo dalis skiriama ginkluotoms jėgoms.

Už biudžetą balsavo 301 atstovas, prieš 177. Biudžeto priėmimui buvo priešingi tik komunistai.

Numatytos išlaidos pralenkia numatomas pajamas 544 milijonais frankų. Prancūzai tikisi, kad dalį deficito jie galės padengti Amerikos pagalba, teikiama pagal Marshallo planą.

Egiptas nori pirkti ginklų iš rusų

CAIRO, Egiptas. — Nepriklausomas laikraštis "El Ahrām" praneša, kad Egipto valdžia atsisakė sovietų Rusijos legacijos Caire apie galimybę pirkti ginklų ir amunicijos iš šalių esančių už geležinės uždangos.

Prieš tai Jungtinės Valstybės, Britanija ir Prancūzija atsisakė parduoti ginklus Egiptui.

Be to, tas pats laikraštis sako, kad Egipto valdžia veda derybas su Rusija kviečių reikalu. Egiptas nori importuoti Rusijos kviečių ir kukurūzų. Ir pastaruosius ketėta metų Egiptas yra pirkęs didelius kiekius Rusijos kviečių.

Traukinio nelaimėje 8 užmušti, 63 sužeisti

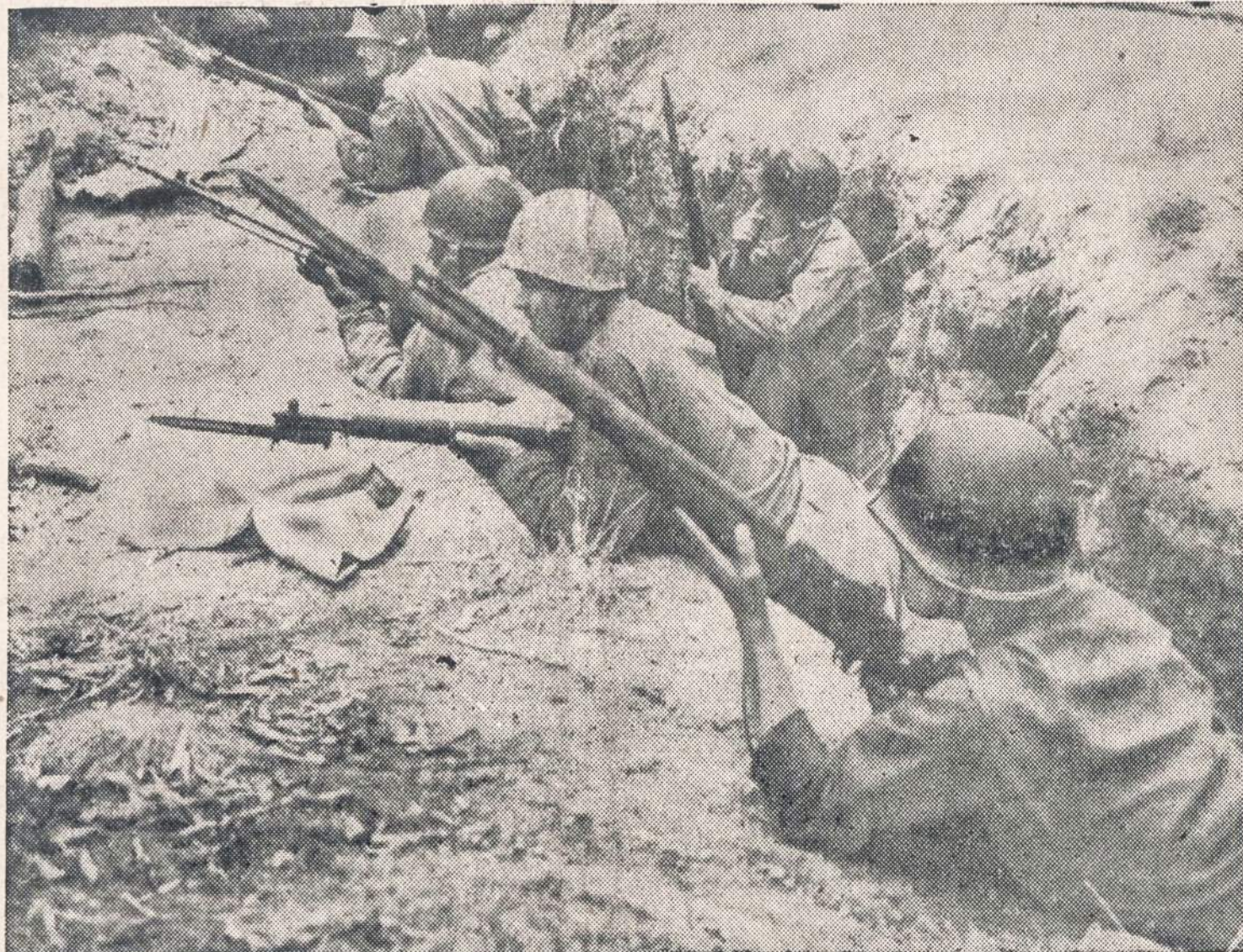
BRYN MAWR, Pa. — Praėjusios savaitės pabaigoje Pennsylvania geležinkelio greitasis traukinys "Arrow Flyer" įvažiojo į kitą traukinį. Nelaimėje 8 asmenys žuvo, 63 kiti buvo sužeisti.

Dr. Edward Clark, Bryn Mawr ligoninės štabo narys, patikrinęs sveikatą inžinieriaus to traukinio, kuris įvažiojo į kitą, rado, kad inžinierius F. B. Ientzer dešiniaja akimi nieko nemato, nors kairioji jo akis yra normali.

Daromas nelaimės tyrinėjimas.

Atmetė rusų reikalavimą

WASHINGTON, D. C. — Gegužės 7 dieną sovietų Rusija įteikė notą Jungtinėms Valstybėms, kad komunistinės Kinijos, Jungtinių Valstybių, Didžiosios Britanijos ir Rusijos atstovai turėtų konferenciją taikos su Japonija klausimais. Praėjusios savaitės gale Jungtinės Valstybės oficialia nota rusams atmetė jų pasiūlymą.

Amerikos kariuomenė (pėstininkai) Korėjos fronte pasirodė atremti raudonųjų puolimą

J. V. BALSAS BRITANIJOS-IRANO GINČE

WASHINGTON, D. C. — Dabar eina karštas Irano ir Britanijos ginčas dėl Irano naftos nacionalizacijos. Jungtinės Valstybės Irano nafta yra sudomėjusios. Todėl ir jos padarė pareiškimą šiuo reikalu. J. Valstybių laikysena galima taip apibūdinti:

Jos pritaria tiesiogiai Irano-Britanijos deryboms naftos ginčui išlyginti.

Jos nepitaria grasinimams ginče, kaip pav. grumojimui ginkluotųjų jėgų invazija.

Jos priešingos vienpusiam Irano naftos klausimo išsprendimui: priešingos pav. griežtam Irano pasakymui "ne" kai siūloma derėtis.

Jos pritaria, kad Iranas turėtų didesnę savo naftos kontrolę, negu dabar turi.

Pilnai pripažįsta Irano soveneres teises. Bet nepitaria tam, kad Iranas panaikintų be nieko nieko kontraktą su Anglo-Irano kompanija. Šitokia taktika gali atgrasinti ir Jungtines Valstybes nuo investavimo kapitalu Irane.

Be to, J. Valstybių pareiškimai nurodo, kad naftos produktavimas ir rafinavimas naftos reikalauja techninio žinojimo, kapitalo, transporto, rinkų ir pardavimo priemonių — kokias pav. parūpina Anglo-Irano kompanija. Amerikos pareiškimas įspėja, kad trukumas specialistų gali pasireikšti, ir Amerikos arba kitų šalių technikai neužims pašalintų britų vietų.

Tikisi pabaigti pasitarimus šią savaitę

PARYŽIUS, Prancūzija. — Praėjusią savaitę sukako 11 savaitių, kai Jungtinių Valstybių, Britanijos, Prancūzijos ir sovietų Rusijos užsienio reikalų ministrai pavaduotojai tariais dėl dienotvarkės vėlesnės šių šalių užsienio reikalų ministerių konferencijos.

Paskutinis 11 savaitių derybų posėdis įvyko šeštadienį. Kaip pirmesniuose posėdžiuose, taip ir šiame ne kažkas atsiekta. Bet delegatai reikšė viltį, kad pasitarimai šią savaitę gal pasibaigs.

Leido pakelti pašto patarnavimo kainą

WASHINGTON, D. C. — Tarpvalstybinė Prekybos Komisija (Interstate Commerce Commission) įgaliojo praėjusios savaitės pabaigoje J. V. pašta pakelti gabalų siuntoms (parcel post) kainas 25 nuosimčius.

Pašto Departamentas paskelbė, kad mokestis pašto patarnavimui ryšium su gabalų siuntomis bus pakeltas pradendant spalio mėn. 1 dieną.

Jau prieš kurį laiką J. V. vyriausiasis paštas Donaldson prašė kongreso leidimo paštauti aukštesnį mokestį už patarnavimus visiems pašto siuntiniams. Kongresas atsisakė išpildyti jo paršymą. Vietoj to, jis patarė paštauti šiuo reikalu kreiptis į Tarpvalstybinę Prekybos Komisiją. Vyriausiasis paštas tai ir padarė, ir dabar gavo leidimą pakelti mokestį gabalų siuntoms.

Nepastebėjo Ginkluotųjų Jėgų Dienos

KORĖJOS FRONTE. — Praėjusios savaitės gale 8-sios Armijos atstovas Korėjos fronte buvo užklaustas apie Ginkluotųjų Jėgų dieną.

—Kokia Ginkluotųjų Jėgų diena? — jis, savo keliu, paklausė.

Gavęs atsakymą, kad Jungtinėse Valstybėse minima ginkluotųjų jėgų diena, 8-sios Armijos atstovas atsiliepė, jogei Korėjos fronte 1 iš 100, gal ir 1 iš 1,000 tą dieną prisiminė. Dauguma karių turi kitokį darbą — priešų atakas — mintyje.

Teisėjas remia ištikimybės priesaiką

OKLAHOMA City, Okla. — Oklahoma valstybė yra priėmusi įstatymą, reikalaujantį, kad mokytojai sudėtų ištikimybės priesaiką. Septyni A ir M kolegijos profesoriai atsisakė tokia priesaiką sudėti. Teismas įgalioja kolegijos vyriausybę pašalinti tuos profesorių iš tarnybos.

Užgyrė planą imti kariuomenėn 18½ metų vyrus

WASHINGTON, D. C. — Dabartiniu laiku Jungtinių Valstybių kariuomenėn imami vyrai, kuriems sukako 19 metų. Atstovų rūmų ir senato komitetai sutiko ėmimo kariuomenėn amžių paskirti 18½ metų. Be to, ėmimo kariuomenėn (drafto) įstatymas nutarta pratęsti iki 1955 metų.

Ginčas dėl imamos kariuomenėn jaunuomenės amžiaus ėjo tarp senato ir atstovų rūmų kone mėnesį laiko. Dabar jis atrodo išlygintas.

Dar palieka išlyginti keletas kitų punktų. Kai tai bus padaryta, tikimasi kad prez. Trumanas naują bilį pasirašys greitai.

Iranas šaltai priėmė britų notą

TEHERANAS, Iranas. — Irano valdžia šaltai priėmė britų notą, kuri įspėja, jogei naftos nacionalizacija šalyje gali iššaukti skaudžias pasekas.

Britanijos ambasadorius norėjo notą įteikti pačiam premjerui Mohammed Mossadegh. Bet šis buvo užsidaręs savo raštinę ir parlamentu rūmuose, sakydams, jogei jis bijo pasikėsimo prieš jo gyvybę, kol naftos pramonė nebus nacionalizuota.

Notą Britanijos ambasadorius įteikė užsienio reikalų ministrui Bagher Kazemi. Privaciai Irano pareigūnai, paskaitę notą, kalbėjo, kad ji esanti sena britų pasaka, nekalbanti nieko naujo.

Tikisi dalyvauti armijos draugų susitikime

WASHINGTON, D. C. — Prez. Trumanas sako, kad jis tikisi dalyvauti 35 Divizijos karininkų susitikime mieste Topeka, Kas., birželio 9 dieną. Pirmajame pasaulio kare prez. Trumanas tarnavo šioje divizijoje karininku.

48,000 PRIEŠŲ ŽUVO 4 DIENŲ MŪŠIUOSE

Komunistų svarbiosios jėgos dar nevartojamos ofensyvoje

J. Valstybės pripažįsta tik Chiango režimą

NEW YORK, N. Y. — Valstybės Departamento sekretorius asistentas Dean Rusk pasakė kalbą Kinijos Instituto užkandėje. Jo kalba buvo kategoriškas pripažinimas Chiang Kai-sheko režimo.

Rusk kalbėjo: Mes pripažįstame Tautinę Kinijos valdžią, nors jos kontroliuojama teritorija šiandien yra žiauriai apkarpyta. Chiango valdžia ir toliau gaus J. Valstybių pripažinimą ir paramą. Jungtinės Valstybės nepripažįsta Peipingo vyriausybės, nes ji nėra Kinijos valdžia.

Kitas kalbėtojas užkandėje buvo Illinois senatorius Paul Douglass. Jis, tarp kitko, ragino praplėsti Marshallo planą į Aziją. Argumentavo, kad komunistinė Kinija nebūtų priimta į Jungtines Tautas. Ragino Vidurio Rytų tautas vienyti apsigynimui nuo komunistų atakų.

MacArthur dar kartą liudys senato komitetams

WASHINGTON, D. C. — Senato užsienio reikalų ir ginkluotųjų tarnybų komitetai tyrinėja gen. MacArthur'o pašalinimą iš komandos Toluose Rytuose. Jau liudijo pats MacArthur ir gynybos sekretorius Marshall. Dabar liudija gen. Bradley.

MacArthur, atrodo, nori atsakyti savo kritikams. Todėl senato komitetų pirmininkas Russell užtikrino jį, kad jam bus duota šitokia proga, ir šeštadienį pareiškė, kad labai galimas dalykas, jogei gen. MacArthur dar kartą bus pakviestas liudyti.

Prieš kurį laiką spaudoje mirgavo MacCarthy vardas. Jis kovavo prieš komunistus, jis ieškojo komunistų Valstybės Departamento samdinių tarpe, jis atakavo Valstybės Departamento sekretorių Achesoną. Dabar mirga spaudoje panašiai kito senatoriaus vardas — tai sen. Wiley (rep. iš Wisconsin). Šis labiausiai ieško priekabių prieš prez. Trumaną.

Ir dabar sen. Wiley išėjo su nauju reikalavimu — kad senato komitetai, tyrinėję MacArthur'o pašalinimą, pašauktų liudyti patį prez. Trumaną, jei bus reikalingas.

Didžiulis gaisras Ecuadoro mieste

QUITO, Ecuador. — Pranešimai pasiekia Quito penktadienį, sako, kad Esmeraldas mieste sūsiutėja didžiulis gaisras. Pirmieji pranešimai duoda suprasti, kad kai kurie miesto gyventojai nespėjo išbėgti iš gaisro srities ir gal būt žuvo.

Esmeralads priskaito 25,000 gyventojų.

TOKYO, Japonija. — Komunistų atakos Korėjoje centro-rytų fronte susmuko sėkmingai, sako pranešimai iš fronto.

Šitos atakos buvo smarkiausios prieš vietovę, kurią turėjo užimę amerikiečių 2 divizijos kariai. Prieš juos komunistai metė 96,000 savo karių. Sekmadienio pranešimai sako, kad jie čia prarado pusę mestų jėgų, būtent, 48,000 karių.

Aštuntosios Armijos atstovas pareiškė, kad kuomet prieš porą dienų komunistai siuntė prieš amerikiečius pilnas divizijas, tai sėkmadienį jų atakos buvo bataljonų ir kuopų didumo.

Šitai dalykai atrodė sėkmadienį Inje srityje, kur per pastarąsias keturias — penkias dienas ėjo smarkiausi mūšiai ir apie kurią daugiausia kalbėjo pranešimai iš fronto.

Tačiau komunistai, sulauktyti centro rytų srityje, siuntė stiprias jėgas atakoms centro vakarų fronte. Pranešimai sako, kad čia sąjungininkai kiek pasitraukė atgal šeštadienio vakare ir sėkmadienio rytą. Bet pasitraukė netoli ir tvarkingai, gi atakuoją priešai mokojo brangiai savo karių gyvybe kiekvienam sąjungininkų pasitraukimo jardiui.

Pačiame vakarų fronte kova eina dėl Seoulo, buvusios pietų Korėjos sostinės, kuri šiandien tokios reikšmės nebeturi. Čia sąjungininkai priešus skintė skynė. Paimti nelaisvėn kina ir šiaurės korėjiečiai pasakoja, kad jų komandotojai aiškinę jiems, jogei iš Seoulo ir jo apylinkės sąjungininkai pasitraukė ir, kad jiems, Kinijos ir šiaurės Korėjos kariams, teksią tik sąjungininkų likučius pašalinti. O tuo tarpu jie šiame sektore sutikę kiekiausių pasipriešinimą.

Bendrai pranešimai iš Seoulo sektoro sako, kad sąjungininkai atlaiko visos priešų atakas ir yra gerai įsistiprinę.

Fronto pranešimai pabrėžia dar vieną dalyką, būtent tą, kad iki šiol svarbiausios komunistų 500,000 vyrų armijos jėgos dar nebuvo mestos atakoms. Reiškia, priešų pajėgumas, bent karių skaičių požiūriu, pasilieka nesulaužytas. Priešai tačiau šitų didžiųjų savo jėgų ir mūšius nesuėmė — gal neturėdami jiems pakankamai ginklų, o gal kitokiais sumetimais. Idomu, kad sėkmadienio pranešimuose vėl reiškia pastaba, jogei kai kuriems priešų karių daliniams trūksta ginklų.

Priešų nuostoliai Korėjoje 904,788

WASHINGTON, D. C. — Jungtinių Valstybių armijos vyriausybė praėjusios savaitės gale apskaičiavo, kad nuo karo pradžios iki paskutinių dienų komunistų nuostoliai Korėjoje siekia 904,788 vyrus — užmuštus, sužeistus ir pasigendamus.

Šis skaičius yra 11,126 didesnis negu tas, kuris buvo paskelbtas balandžio 30 dieną šių metų.

JURGIO BRUVELAIČIO VARGAI

Tarp daugelio lietuvių tremtinių Vakarų Vokietijoje šiuo metu yra ir Jurgis Bruvelaitis, taurus Mažosios Lietuvos lietuvis, svarbus Klaipėdos atvadavimo dalyvis, ilgametis XX šaulių Rinktinės vadas, vienu laiku Klaipėdos Krašto Direktoriaus pirmininkas ir daugelio tautinių bei kultūrinių organizacijų narys ir visuomenės veikėjas.

1939 m., Hitleriui okupavus Klaipėdos Kraštą, Jurgis Bruvelaitis iš Klaipėdos nebėga į Lietuvą, nes gerai žino, kad Lietuvai jis bus daug naudingesnis paverstame Klaipėdos Krašte, negu Laisvoje Lietuvoje. Kaip ir būvo galima laukti, vokiečiai jį tuojau pačiumpa, uždaro į kalėjimą ir kankina. Jam siūloma išvykti į Didž. Lietuvą arba priimti Vokietijos pilietybę. Jurgis Bruvelaitis Vokietijos pilietybę priimti atsisako ir optuoja už Lietuvą, tačiau į ją (Didž. Lietuvą) nevyksta, pasiryždamas ir toliau pasilikti savo gimtajame Klaipėdos Krašte.

Po to jisai su visa šeima vokiečių gestapininkų ištremiamas į istorinę Marienburgo tvirtovę Rytprūsioje (buv. Kryžiuočių ordino sostinė), o jo turtas Klaipėdoje konfiskuojamas. Tuo pat laiku du ar tris kartus jis šaukiamas į Sovietų Sąjungos konsulatą Kariučiuje, kur jam siūloma priimti Sov. Sąjungos pilietybę ir išvykti į josios valdomas sritis. Jurgis Bruvelaitis, aišku, ir nuo šio pasiūlymo atsisako. Pagaliau visa baigiasi tuo, kad vokiečiai išrašo jam žmogaus be pilietybės pasą ir išleidžia jį iš Marienburgo tvirtovės, bet be teisės grįžti į Klaipėdos Kraštą. Tokiu būdu jis apsigyvena Berlyne, o vėliau Sonnenburge netoli Kvestrino.

1945 m. pradžioje, bolševikams staiga priartėjus prie Oderio upės, jisai su šeima, nespėjęs net dokumentų ir drabužių pasiimti, iš Sonnenburgo pabėga į Vidurio Vokietiją ir apsigyvena viename Thuringijos kaime, kuriame jis ir išvadavimo sulaukia, nes jau tu patį metų balandžio vidury tą vietovę užima amerikiečių armija.

Bet jam neilgai tenka tuo išvadavimu džiaugtis, nes jau po dviejų ar trijų savaičių laiko pasklinda nelentasis gandas, kad amerikiečiai iš Thuringijos pasitrauks ir užleis ją rusams. Po to ta žinia viešai amerikiečių skelbimais deklaruojama (aš pats vieną tokį skelbimą skaičiau). Padėtis pasidaro labai nerami ir neaiški. Tamsiųjų gaivalų buvo varoma stipri propaganda už grįžimą namo (į kilmės kraštus). Net generolo Eisenhowerio

proklamacijoje buvo pažymėta, kad visi svetimšaliai, kurie į Vokietiją buvo vokiečių atgabenti darbams, visi karo belaisviai ir pabėgėliai nuo rusų teroro, turi grįžti į savo kilmės kraštus, išskyrus lenkus, kuriems, jei jie nenori grįžti, leidžiama pasilikti Vokietijoje arba trauktis į vakarus. Tad daugumas rusų, ukrainiečių ir gudų tuojau vyko namo. Lenkai ir pabaltiečiai — laukė viešoje. Jurgis Bruvelaitis taip pat laukė. Nemažas skaičius tremtinių, prisidengdami tamsiu nakties šydu ir Thuringijos kalnų šešėliais bei miškais, ir rankinius vežimėlius susikrovę savo labai kuklią mantą, patraukė į vakarus, į laisvę. Jurgis Bruvelaitis su savo septynių asmenų šeima (jį tarpe maži vaikai) ir pats būdamas nuo bloko maisto ir nuolatinių rūpesčių bei įtempimo išvargęs, tokiais sunkiomis aplinkybėmis leistas į taip ilgą ir gana pavojingą kelionę į vakarus nerizikuoja ir pasilieka laukti, kas bus toliau. Taip belaukiant, vieną dieną amerikiečiai staiga pasitraukia, ir visą namų mūrą užlieja raudonoji banga. Taip jis pasilieka ilgesnį laiką rusų zonoje, planuodamas pabėgimą kitais keliais.

Pagaliau 1948 m. pabaigoje jis per didelius pavojus slapta pasiekia Berlyną, o iš čia ir Vakarų Berlyną, kur šeiminiškavė amerikiečiai, britai ir prancūzai. Ketat dieną čia pat buvęs ir susipažinęs su vietos sąlygomis, jis vėl slapta grįžta į Thuringiją, pasiima savo šeimą ir jau 1949 m. pradžioje jis su visa šeima atsiduria laisvėje — Vakariniame Berlyne, kur jis, Britų karininkų padedamas, įsigyja DP statusą ir oro tiltu pasiekia Britų zoną Vakarų Vokietijoje, kur ir iki šiol jis gyvena.

Čia jo vargai dar nesibaigia, nes tremtinio gyvenimas DP stovyklose yra sunkus ir laikinis. Čia išskyla emigracijos problemos.

Sudariau jam dokumentus atvykti į Ameriką, bet jisai, kaip perverslai atvykęs į vakarų alijantų kontroliuojamas Vokietijos sritis, emigracijai į JAV buvo atmetas.

Tada jis gauna pasiūlymą vykti į Kanadą, bet dėl jo nepersitipriausios sveikatos Kanados gydytojas jo nepraleido. Rezultate į Kanadą išvyko (visi neseniai) tik du jo vyriausieji vaikai: duklė Rūta ir sūnus Viktoras. Jis pats su žmona ir trimis jauniausiais sūnėmis (dar nepilnamečiais) ir toliau tebesėdi DP stovykloje Vakarų Vokietijoje.

Kiek galėdamas, remiu į siuntinius, bet ta mano (taip pat buvusio tremtinio) parama

LIETUVIŲ DIENOS GRAZUOLIŲ KONTESTAS
Rengia Chicago Lietuvos Taryba birželio 3 d. Justice Parke. Laimėjusi kontestą bus paskelbta "MISS LITHUANIA". Norinčios dalyvauti "Miss Lithuania" konteste prašomos užpildyti šį blanką:
Vardas ir pavardė .....
Adresas ir telefonas .....
Amžius ..... Svoris ..... Ūgis .....
Kur gimusi ..... Kokią mokyklą lankėte .....
Šį blanką su savo fotografija atsiųskite Chicago Lietuvos Tarybos pirmininko adresu: A. K. Valukas, 4316 So. Lake Park Ave., Chicago 15, Ill. Telefonas OAKland 4-8937

jam yra toli gražu nepakankama. Būtų labai gražu, jei jojo draugai ir simpatikai, kurių jis laisvės laikais Amerikoje daug turėjo, šiandieną bent siuntintais jam kiek nors padėtų. Ypač nesunku būtų lietuviškosios organizacijos jam karts nuo karto bent kokį maisto siuntinėti pasiųsti. O paremti jį jo varge labai ir labai reikėtų, nes tas tylus, kuklus ir taurus lietuvis, didelės inteligencijos žmogus ir išvermingas kovotojas, kurs niekuomet (net didžiausiu jo gyvybei pavojų metu) nėra nulenkęs savo galvos Lietuvos priešinams, dėl lietuviško reikalo yra daug kentėjęs. Jeigu mes tik vieno pobūvio Chicagoje metu vienam mūsų poetui Vakarų Vokietijoje sudėjome apie šimtą dolerių, tai manau, kad nebūtų per daug sunku padėti ir politiškai daug pasidarbavusiam Jurgiui Bruvelaičiui.

Baigsiu, patiekdamas visuomenėi Jurgio Bruvelaičio dabartinį adresą, kuriuo galima jam laiškus ir siuntinius siųsti. Štai jis: *Jurgis Bruvelaitis, (23) Wehnen-Ofen, Oldenburg i. O., Germany, British Zone.* Taip pat atsiprašau p. Bruvelaitį, kad be jo žinios šį straipsnį rašau ir jojo adresą skelbiu.

Jeigu kas norėtų apie Jurgį Bruvelaitį daugiau informacijų gauti, gali man rašyti šiuo adresu: J. Germanas, 433 W. Garfield Blvd., Chicago 21, Ill.

Suvalkiečių Choro parengimas

Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos Choro parengimas gegužės 12 d. Marquette parko lietuvių parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw, vidutiniškai pavyko.

Parengimo programa susidėjo iš vaidinimo vieno akto komedijos "Vestuvinės iškilmės", draugijos choro dainų ir choro moterų kvarteto. Programoje dar buvo numatyta ir merginių skaudžių šokių, bet jos nesusirinko. Tačiau ne visai trumpa programa buvo patenkinama, kaip galima buvo spręsti iš susirinkusių aplodismentų bei tarpusavio pasikabėjimų. Choras įterpė porą tinkamų dainų motinų pagerbimui. Ta proga ir aš tariau kelis trumpus žodžius.

Po programos vyko linksmas pobūvis. Muzikai grojant šokta įvairūs šokiai, rateliai. Be to, choro dainininkė Onutė Vainauskienė per garsintuvą sudainavo kai kurias gražias šokių melodijas šokėjų pasmaginimui. Visi linksmai, geroj nuotaikoj užkandžiavo, tarpusavy šnekučiavosi, smagiai leisdami laiką. Vėliau sužinota, kad čia pat už baro dirbančio Petro Malakausko yra gimtadienis, o jo žmona Onutė dainuoja chore. Tad choristai, es, susirinkę ratu, sudainavo jam linksnų "Happy birthday to you". Parengimas baigtas apie pirmą val. nakties.

Mylinčius lietuvišką dainą choras kviečia atvykti į choro pamokas kiekvieną penktadienį Gage Parko salėn, prie Western ir 55 gatvių. Reporteris

NAUJENAS skaito beveik visi lietuviai, todėl toks gausus žmonių skaičius ir atsiliepia į skelbimus.

Sportas, menas ir šalpa

"Dainavos" ansamblis ir Chicago BALF apskritis susitarė š. m. liepos mėn. 1 d. Riverview Parke suruošti didžiulę gegužinę. "Dainavos" ansamblis apsiėmė paruošti meninę dalį, p. Augustinavičius įgaliotas pakviesti mūsų sportininkus sudaryti draugiškas rungtynes, premijuojant laimėjusią komandą.

Riverview Parkas yra Chicago North Western ir Belmont gatvių kampe. BALF

Lietuvos reformatai

Daugumas Lietuvos reformatų yra susibūrę Chicagoje. Čia jau kelerius metus veikia parapija. Prie parapijos yra susiorganizavę reformatų jaunimas ir moterų draugija.

Chicagoje taip pat turi savo buveinę ir Lietuvos Reformatų Bažnyčios Kolegija tremtyje, kuri ir šiais metais birželio mėn. 23 ir 24 dd. šaukia ketvirtąjį sinodą tremtyje. Sinodan kviečiami dvasininkai, kuratoriai, parapijų atstovai ir svečiai. Sinodas posėdžius pradės birželio mėn. 23 d. 5 val. po pietų. Tikimasi, kad šiais metais sinodas suvažiuos ir toliau gyvena reformatai.

Reformatų jaunimo draugija sinodo dalyviams žada duoti birželio mėn. 23 d. vakare meninę programą.

Sinodas posėdžiaus Chicago Ev. Reformatų Salem bažnyčioje, 6824 So. Emerald Ave.

Visi Lietuvos reformatai yra kviečiami dalyvauti, nelaukiant atskiuro kvietimo. Kolegija

Suvalkiečių Draugijos žinios

Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos mėnesinis susirinkimas bus antradienį, gegužės 22 d., Hollywoodo salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžia 7:30 val. vakare.

Nariai, es ir norį tapti Suvalkiečių Draugijos nariais prašomi atvykti. Nariais gali būti merginos, moterys bei vyrai nuo 15 metų amžiaus ir senesni. Primiama ir nesuvalkiečiai.

Esu nugirdęs, kad Suvalkiečių Draugijos nariai visuomet gausiai lankęsi į savo susirinkimus. Tai tiesa. Turū viltį, kad ir šis susirinkimas bus gausus nariais. Nes draugijos gyvenime atsiranda įvairių svarbių reikalų, kurie turi būti atlikti ir žinomi nariams. Pavyzdžiui, šio susirinkimo darbotvarkėje numatyta išrinkti darbininkus piknikui, kuris įvyks birželio 10 d., J. Liepos sode, Kean ir 82 g. Iš pikniko komisijos sužinojau, kad kai kurie nariai jau yra pasižadę darbuotis gegužinėje, nelaukdami, kol jie bus išrinkti. Tai tikrai gera naujiena ir gera pradžia ruošiantis savo piknikui. Glaudus draugiškumas narių tarpe visuomet išeis patiemis ir organizacijai į naudą. Reporteris

Namai seneliams

Nauji čekų namai seneliams bus atidaryti atminimų dieną (Memorial Day) 5601 N. Pulaski.

Apie Adele Misickaitienę

Adele Misickaitis (Kalvaitis) gimė 1886 m. gegužės 21, mirė 1948 m. geg. 8 d. Jaunystėje atvyko į Ameriką, čia begyvendama išsimokslino ir buvo žymi veikėja moterų organizacijose. Geriausiai man teko ją pažinti "Apšvietos" Moterų Draugijoje, kur ji buvo nepakeičiama ir iš kurios iškildavo daug rimtų ir kilnių sumanymų. Jos laiku "Apšvieta" buvo visų moterų žibintas.

Adele Misickaitienė turėjo 3 seseris: Oną Kačerauskienę, Sofiją Puniškienę ir Anelę Zabukienę. Iš jos ir jos vyro Jono liko duklė Eugenija ir sūnus Ernestas. Dar viena jos sesuo buvo Domicė Janulienė, kuri mirė prieš Misickaitienę, po jos mirė Ona Kačerauskienė. Jos sesuo Sofija Puniškieinė yra ir dabar žymi veikėja, o Anelė Zabukienė seniau buvo labai pasižymėjusi muzikoje ir muzikalo jaunimo auklėtoja. Zabukai ir Kačerauskai gyvena Sand Dunes nuosavuose rezortuose.

Adele Misickaitienė buvo liaudies švietėja, draugijoje yra skaičiusi pamokomas paskaitas, pasakiusi daug įdomių ir rimtų prakalbų. Ypač daug yra dirbusi Lietuvos nepriklausomybės akcijai. Jos pirmininkavimo laikų "Apšvieta" yra aukojusi ir paskolą davusi Lietuvių Auditorijos statybai; aukomis ir sklypo pirkiniu žymiai yra praturtinusi Lietuvių Tautines Kapines. Ji daug aukojosi ir dirbo dėl Lietuvos varguomenės šalpos ir daug paketų yra išsiuntinėjusi pabėgėliams Vokietijoje ir prisidėjusi prie efidevity išsiuntinėjimo savo giminėms ir bet kuriems atsišauksiems.

Misickaitienė visuose darbuose ir visur buvo teigiama. Ji tikrai buvo pavyzdinga lietuvių tautos motina. Jos netekus, dabar jau daug kas pasigenda; ypač pasigenda moterų draugijos kaip rimtos ir sumaningos veikėjos. Ji sueigose dažnai pamindavo: "Mažiau kalbėkim, bet daugiau veikim". Ir iš tikrųjų jos vadovaujamuose susirinkimuose sklandžiai dalykai ėjo. Kaip ji buvo pažiba gyvųjų tarpe, taip ir jos kapas puošimo dieną bus neaplenktas puošty gėlių. Tegyvuoja geroji mūsų tautietė! Ona Dovgin

URBA Gėlių Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles, Telegramus, Viskas Pasaulio Datis
KVIETININKAS Gėlių Vestuvėms, Bankietams ir Pagerbams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-3308

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlių ir Vainikų. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainiku pavieksiais išrinkti.
ROY E. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020.

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELININKAS Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE Miesto DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ Sankaitė
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse randaime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTUVIŲ ISTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. Yards 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Lafayette 3-0727
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicago Lietuvos Tautinių Direktorijų Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE Miesto DALYSE

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4248 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3819 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
8354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

NAUJOJ VIETOJ

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

persikėlė į savo namą, esantį ties NAUJIE-NOMS, kitoj gatvės pusėj,

1800 S. HALSTED ST.
Tel.: HAYmarket 1-2028

KLAIPĖDIEČIAI ŽVEJAI

Prieš paskutinį pasaulinį karą Klaipėdos krašte gyveno ir iš žvejybos vertėsi apie 2600 žvejų.

Pelnydami savo sunkią ir pavojingą duoną, jie žvejodavo nuolat ir tik nepaprastai blogi orai — audros sutrukdavo jiems išeiti į darbą. Žvejams padėdavo jų dukros, seserys ir žmonos. Nors jos nežuvavo, bet užtat turėjo padėti vyrams sutvarkyti žvejone, sukrauti jį į dėžes ir pakrauti į specialius transporto laivus, kurių kiekvienas žvejų kaimas bent porą turėdavo. Laivai buvo būriniai ir jais pasileisdavo žvejų moterų pačios vienos per plačias Kuršių mares į žemyną, kur jo turguose, kaip Priekulė, Kintai, Šilutė, Šauginai, Rusnė ir kt. žuvį pardavdavo.

Ryžtis per Kuršių mares būriuoti ne bile kas gali. Keliauti reikėjo, nes žuvis yra greit gendanti prekė ir dėl jos sugedimo žvejai turi dažnai nuostolių. Tad vežti žuvį reikia tuč tuojau, kaip tik iš nakties vyrai pargrįžta iš darbo. Išlėjęs moteris, vyrai vėl sėda į valtį.

Atsitikdavo, kad tokius transporto būriniai laivus užtikdavo pakeliui audra ir blaškydavo moteris su jų žuvimis net aštuonias valandas, nes Kuršių marios yra plačios (Plačiausioji vieta Lietuvos pusėje yra apie 20 km. Taip vargsta žvejai ir jų moterų nuo sekmadienio vakaro iki šeštadienio vakaro.

Visą laiką Kuršmarių žvejai žvejojo būriniais laivais besinaudodami. Motorinių valčių senas vokiečių Kurfürstų išleistas įstatymas vartoti draudė. Draudžiama buvo laikyti kopose naminius gyvulius, ir žmonės labai skurdavo, kol, sugrįžus prie Lietuvos 1923 metais, paskutinis įsakymas buvo panaikintas ir buvo leista gyvulius laikyti. Žvejai buvo labai dėkingi valdžios pastangoms jiems padėti.

Senais laikais, kai Kuršių Marėse vyko žuvų nerštai, jose žuvauti buvo uždrausta. Draudžiamasis laikas truko net tris mėnesius. Per tą laiką reikėjo žuvauti, nes nebūtų iš ko gyventi. Nedykai liaudies patarlė sako, kad žvejas tol sotas, kol jo kelnės šlapios. Tad reikėjo žvejoti atviroje jūroje.

Kai negalima buvo laikyti arklų kopose, reikėjo žvejų valtis iš Kuršmarių vilktė vilkti per kopų smėlį prie jūros. Vietomis Kuršių Kopos esti arti 3 km. pločio, tad reikia įsivaizduoti, kiek prakaito ir darbo turėjo visa žvejo šeima padėti, kad nuvilkdavo laivą prie jūros, o pasibaigus draudimo sezonui Kuršių Marėse ir vėl jį parvilkdavo. Prisiglaudus kraštui prie Lietuvos, tas darbas buvo atliekamas arklų, nes nuo tada buvo galima juos laikyti.

Jūroje sugautą žuvį reikėjo taip pat ant kupros maišuose sunėsioti prie Kuršmario kranto, kad iš ten nugabenti į žemyną.

Jūros žvejyba buvo gan pelninga, nes buvo pagauinama geros žuvis: plekšnės, menkės ir laišios.

Visą žvejų gyvenimo sunkumą galima buvo pažinti tada, kai juos audra užtikdavo jūroje. Radijo oro tarnybos nebuvo ir audros dažnai žvejus užklupdavo. Visą pametę, žvejai skubėjo per šelstančią jūrą prie kranto. O tada ant kranto susirinkdavo visi, kas tik buvo palikę kopose, tai yra žvejų šeimos. Visi žiūrėdavo į banguojančią jūrą su viltimi pamatyti mažus benarstančius žvejų laivėlius. O tie meldami Dievą, kad leistų jiems nors kartą pamatyti krantą ir prie jo laimingai pri-

važiuoti, dirbo iš visų jėgų bures bei irklus tvarkydami. Kai ilgai nebuvo matyti laivų iš kranto, kai vienienis pavykdavo išsiviešėti, o kiti ilgai negrįždavo, kildavo krante esančių šeimos narių tarpe apmaudas ir raudos. Neretai tekdavo pamatyti besiraitančias ant kranto žemės žvejų moteris, raunančias sau plaukus, kai būdavo nustoje vilties, kad žvejai sugrįš.

O kai laimingai pavykdavo į krantą išlipti, žvejai, kaip niekio nebūtų atsitikę, ir vėl tvarkydavo savo laivus bei prietaisus, kad, andrai nusiramint, ir vėl būtų galima žvejojti.

Neilgai žvejai džiaugėsi gerbūviu. 1939 metais Hitlerio valdžia atplėšė Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos. Nacių valdžia ėmėsi tvarkyti kraštą ir žvejus. Vėl buvo užčiauptos burnos lietuviškai kalbantiems, o kas nepakluso, turėjo jų kacetų bei kalėjimų paragauti. Visas pasaulis tai gerai žino.

Karui su lenkais, o paskui su rusais prasidėjus, žvejų jaunimas buvo paimtas į kariuomenę ir karuose buvo labai praręntas. Vėliau, kai karas atriedėjo prie Klaipėdos krašto, tai ir senimas buvo paimtas į t. v. Volkssturmą, kur jų irgi nemažai krito. Vėliau atėjo evakuacija į Vokietijos gilumą. Karo pabaiga rado Klaipėdos žvejus išskrikdintus ir suvargintus. Teko jiems, kaip tremtiniais vokiečių ūkyje pakelti nepaprastai daug vargo. Su stebėtina išterme, su viltimi, kad jų tėviškės vartai ir vėl plačiai atsidarys laisvam gyvenimui, jie kantriai kėlė savo skurdą.

Naujai valtiutai išėjus ir normalėjant Vak. Vokietijoje gyvenimui, kai kurie iš jų stvėrėsi taisyti sau laivėlius, tinklus, kad nereikėtų būti niekam našta ir būtų galima iš savo darbo gyventi. Pradžiai buvo gan gera, bet vietiniai žvejai vokiečiai užprotestavo, kad vokiečių valdžia duoda teisę lenkams (lenkai vadina vokiečiai visus atbėgėlius) nuo jų duoną paveržti. Vokiečių valdžia uždraudė klaipėdiečiams verstis žvejyba Vokietijos vandenys.

Gaudami bedarbių pašalpas, jie skursto su savo skaitlingomis šeimomis. Vargas suspietė juos į žvejų draugiją, kur jie nori organizuoti veikti, kad lengviau būtų kovoti su aplinkos daromais sunkumais.

Klaipėdiečiams reikia padėti ne vien materialiai (jos labai reikalauja našlės, ligoninių ir didelių šeimų galvos), bet ir laiškais, nes jie reikalingi ir šilto žodžio. Gelbėjime juos iš desperacijos, paremkime ir paguoskime juos. Kai kurie iš jų, skurdavo daugiau nepakeldami, grįžo namo į Klaipėdos kraštą, bet ten pateko į dar baisesnę padėtį.

Norinčius padėti, prašome betarpiu kreiptis į žvejų draugijos pirmininką p. Martyną Naujoką, 24b, Rabel B. Kapeln/Schlei, Kreis Flensburg, Brit. Zone, Germany.

Martynas Naujoks,
Kuršmarių žvejas

Lietuviai spausdina gruzinų laikraštį

BUENOS AIRES, Argentina. — Argentinos lietuviai savo spaustuvėje išspausdino Dr. Victor Nosadzės redaguojamą gruzinų žurnalą "Mamuli" (Tėvynė).

Dr. Nosadzė padėjo "Arg. Lietuvių Balsui" už turėtą kantiybę ir moralinę paramą.

Kaip Gruzija, taip ir Lietuva Rusijos imperialistų yra pavergta.

Garsinkitės "N-nose"

AMERIKOS LIETUVIAI!

Šių metų birželio mėn. suka-ka 10 metų, kai Sovietų Sąjunga, smurtu okupavusi Lietuvos teritoriją ir krašte įvedusi sovietinę santvarką, pradėjo pagal anksto paruoštą planą naikinti lietuvių tautą. Tik per tris dienas, 1941 m. birželio mėn. 14-16 d. d., 40,000 niekuo nekaltų vyrų, moterų ir vaikų buvo prievarta išplėsti iš savo namų ir išgabenti lėtai mirčiai vergų stovyklose Sibiro gilumoje.

Tuoju po to prasidėjęs vokiečių-rusų karas laikinai sutrukdė pasibaisėtino Kremiaus valdovų plano vykdymą; tačiau 1944 m. bolševikams vėl grįžus Lietuvon, lietuvių tautai atsidūrė dar labiau sužvėrėjusių budelių saualėje.

Masiniais trėmimais ir žudymais iki šiol sunaikinta daugiau kaip ketvirtadalis visos lietuvių tautos. Išlikusieji gyvi nuolatinėje baimėje laukia, kad NKVD kraugerys pareikalaus ir jų aukos.

Tėvynėje kenčiančių mūsų brolių ir seserų akys krypta į mus, Amerikos lietuvių, jau praėjusį daug kartų Lietuvai jos nelaimėse gelbėjusius. Dabar, kai pati lietuvių tautos gyvybė yra pavojuje, mūsų pagalba turi būti gausi ir nuolatinė. Turime daryti visa, kas tik mūsų jėgomis įmanoma, lietuvių tautai nuo sunaikinimo išgelbėti ir krašto laisvei grąžinti.

Dešimties metų sovietinio teroro Lietuvoje minėjimo proga tokia pagalba bus efektingai suteikta, jei Amerikos lietuviai visose jų gyvenamosiose vietose:

- 1) vieningai pareikš protestą prieš Sovietų genocido veiksmus Lietuvoje, demaskuodami tikrąjį raudonojo imperializmo veidą ir reikalaudami Lietuvai užtūrimo ir pagalbos ir
- 2) piniginiomis aukomis duosniai parems tą akciją, kurią Amerikos lietuviai veda Lietuvos žmonėms padėti ir Lietuvai išlaisvinti.

Amerikos Lietuvių Tarybos paskelbtas Laisvės Mobilizacijos Vajus tebeina. Nustatyta jam \$100,000 suma privalo būti sukelta. Iki šiol tik kelios veiklės savo kvotas. Turi sukurti visi patriotingieji Amerikos lietuviai, kad Lietuvos laisvinimo darbai nepritrūktų lėšų.

Taigi, minėdami liūdnuosius birželio mėnesio įvykius ir keldami balsą prieš lietuvių tautos naikintojus, parodykime savo nuoširdų atsidavimą šventam Lietuvos reikalui gausiomis aukomis.

Ši dešimties metų bolševikinio smurto sukaktis teprimena kiekvienam lietuviui ir kiekvienai lietuvių organizacijai mūsų pareigą — dirbti ir kovoti, kad mūsų tėvų žemė būtų laisva. Aukos siųsti Amerikos Lietuvių Tarybos Centriui (1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois), kuris jas perduos kur reikia.

Amerikos Lietuvių Taryba
Vykdomas Komitetas
L. ŠIMUTIS, pirmininkas
A. A. OLIS, vicepirmininkas
DR. P. GRIGAITIS, sekret.
M. VAIDYLA, išdėninkas.

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaro

ŠIS TAS APIE MANDŽŪRIJĄ

Kinijos komunistai pradėjo savo karo žygius iš Mandžūrijos: iš ten jie įsiveržė į Korėją. Tuo būdu jie sustiprino šiaurės Korėjos komunistų armiją, kuri buvo jau beveik visiškai supliuškus.

Šia proga tenka pažymėti, jog Mandžūrija nuo senų laikų pagsersėjo kaip karų, intrigų ir inžavijų šaltinis. National Geographic biuletenis ją vadina Azijos "konfliktų lopšiu". Jos istorija, kuri siekia prieš Kristaus gimimo laikus, yra krauju rašyta. Vėlesniais laikais ten irgi nemažai kraujo pralieta.

Prieš Kristaus laikus Mandžūrija buvo puslaikinių tautelių gyvenama. Tie gyventojai pasižymėjo savo karingumu ir dažnai puldavo šiaurės Kiniją bei ją niokiodavo. Maždaug 244 metais prieš Kristaus gimimą imperatorius Chao Hsing pradėjo statyti "Didžiąją Kinijos sieną". Kai toji siena buvo baigta, tai jos ilgumas siekė 2,000 mylių. Per daugelį metų toji siena apgynė Kiniją nuo Mandžūrijos ir Mongolijos plovose gyvenamų barbarų.

Bet štai Kinijos pasienį įsigalėjo Manchu padermė, kuri sudarė savo rūšies militarinę kastą. Septynioliktam šimtmečiui Manchai įsiveržė į Kiniją ir ją užkariavo. Užkorė jie Kinijai ir savo valdovą. Tokiu ta būdu prasidėjo Manchų dinastijos viešpatavimas, kuris tęsėsi nuo 1644 iki 1912 metų, kada įvyko revoliucija ir buvo respublika įsteigta.

Kinai, sako minėtas biuletenis, pasižymi savo filosofija, kad "viskas pračina". Užkariautojų atžvilgiu jie buvo gana draugiški. Ilgainiui maišytų vedybų pasėkoje manchai tiesiog sutirpo tarp kinų. Vėliau tūkstančiai kinų emigravo į Mandžūriją, kur irgi pasikartojė asimiliacijos procesas. Šiandien, pasak biuletenio, Mandžūrijoje tyro kraujo manchai yra tokia jau retenybė, kaip Indianoje indėnai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

Devynioliktojo šimtmečio Mandžūrijos gyventojų sąstata jau buvo įvairiausių tautų mišinys. Kazokai ir valstiečiai iš Rusijos atsirado prie Mandžūrijos sienos. Vėliau rusams teko Port Arthur ir Dairen bei Liaotung pusiasalis. Iš pietų pusės pradėjo brautis į Mandžūriją japonai.

DARGIS DRUG STORE
2425 W. MARQUETTE ROAD
HEMlock 4-6050
CHICAGO 29, ILLINOIS

Dabok, kad nestigtų vitaminių... Sustiprink savo maistą Rexall Plėnamais. Šios lengvai įmanos tabletės turi daugiau, negu suaugusiems vaikams nustatytas įvairius rūšies vitaminų minimumus, kuriems toki papildymai yra reikalingi. Be to, Plėnamai parūpina vertingus kiekius kepenų ir geležies koncentratų, reikalingų raudoniesiems kraujo ruliukams gaminti, ir padeda įveikti geležies stokos sukeltą anemiją, kuri dažnai yra kitų maitinimo nepritekų lydimas. Tuo tarpu Plėnamai visai šeimai tekinuoja tikrai kelis centus į dieną.

TREJOS DEVYNERIOS \$1.00
Kiekvieną gimtadienį užleikite pas savo gydytoją, kad jis nuodugniai patikrintų jūsų sveikatą. Tai yra paprastas dalykas, bet jis pridės sveikatos ir laimės metus jūsų gyvenimui.

Vaistinėms A. A. DARGIS
C. P. DARGIS
M. L. DARGIS
MARA PUODŽIŪNAS,
iš Lietuvos.
Mes turime No. "4711" kosmetikų. Nivea Cream, Insulin, Valerijonų Lašų ir daugelį kitokių reikmenų, žinomų Amerikos ir Europos lietuviams. Toliau gyvenantiems užsakymus išsiunčiame paštu.

METRICK'S PAINT STORE

naujoje vietoje:
3414 ROOSEVELT ROAD
Kedzie 3-6800
NEMOKAMAI PRISTATOME
VISAME MIESTE

One coat flat paint 12 gražių spalvų ir balta ..... \$3.45 gal.
Interior Gloss arba pusiau Gloss-16 spalvų ir balta ..... \$4.35 gal.

VISKO UŽTEKINAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikams.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo, skausmas, raumenų įtampa, koscij-ma, su šiais slaptois formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2 — (\$1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritės bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17 — (\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Arbatą teikia greitų rezultatų skilvio ligose. Puikiai Huosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic S A L V E — (\$1.00) — duoda STEBETINUS rezultatus.

Atleikite arba atsiskite "money order". Gaunama geresniose aptiekose ir Wieboldt krautuose.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGMENŲ SIDABRINIŲ INDŲ SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ

Laikrodžiai Pataisomi Specialisto

Lengvais Išsimokėjimais

JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617

Seniausia Lietuvių Jewely Krautuvs Brighton Parke Isteigta 1915 metais

Seni ir patyrę bizneriai sako, kad NAUJENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

3—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —PIRMADIEN, GEGUŽES 21, 1951

PROGRESS

LIEUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS

PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELE-
VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-
MOS MAŠINOS, BALDAI, MAT-
RACAI, KILIMAI, LOVOS IR
VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.

Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Washable LIQUID TILING

225 775
Per Quart Per Gallon

Vienas padėgimas duoda
jūsų maudynei ir virtu-
vei žeriniui baltą finišį,
švelnų kaip stiklą. Daž-
nās plovimas nepažeis
žybjimo. Taipgi 16 mo-
dernių spalvų jūsų bal-
dam. Puikus finišis au-
tomobiliams ir laiveliams.

OVER 2000
CUSTOM COLORS

Gaunamas
"Beauty by the Brushful"
Gloss, Flat ir Semi-Gloss
Greitas spalvoms prita-
kyti patarnavimas visose
mūsų krautuose.

Robertson & Co.
"The House of Liquid Tiling"

5742 W. Belmont
1842 W. Madison Street
5340 N. Clark Street
421 E. 79th Street
929 Davis St., Evanston
904 S. 8th Ave., Maywood

Pavasarinė Gyduolė

Puplaiškio Lapų ar-
bata yra karti, bet
yra geras ir svei-
kas tonikas vidu-
duriams. Vieni ge-
ria Puplaiškio ar-
batą geresniam vi-
durių malinui, kiti vartoja
Puplaiškį nuo kosulio, persišal-
dymo, reumatizmo ir gelligės,
inkstų ligų, kataro, kirmelių; ki-
ti vartoja Puplaiškį ir nuo džio-
vos. Puplaiškio svaras yra \$2.50.
Perkant mažiau 6 uncijos — \$1.
Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIO VALANDA

IŠ STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penk-
tadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki
8:00 valandos vakare

Lietuviškos Vakarųškos

Tel. HEMlock 4-2413
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

Skaitykite "N-nas"

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone Canal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.00
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija .....5c.
Savaitei .....30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 3.00

Užsienio:
Metams \$11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. Canal 6-8500.
Pigius reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Ginklų Embargo Prieš Kiniją

Jungtinių Tautų visuotinis susirinkimas nutarė 47 balsais prieš 0 paskelbti ginklų ir karo medžiagų embargo prieš komunistinę Kiniją. Visos pasaulio tautos bus raginamos nesiųsti tų prekių ir komunistų valdomą Kinijos teritoriją, kadangi Kinijos komunistų režimas veda agresijos karą prieš Jungtines Tautas.

Tai svarbus diplomatinis Amerikos laimėjimas. Kinijos komunistams yra taikoma tarptautinė baudmė, kaip pasaulio taikos ardytojas.

Sovietų Rusija ir visos sovietinės blokas smarkiai kritikavo rezoliuciją, bet balsuoti prieš ją nedrįso. Maskva, kuri visą laiką plepa apie "taiką" ir organizuoja "taikos kongresus", dar kartą tapo demaskuota. Ji nenori, kad būtų sulauktytas ginklų ir karo medžiagų siuntimas agresoriams!

Bet šiame atsitikime Rusijos vaidmainystė buvo taip aiški, kad ji neturėjo drąsos balsavimu paremti savo poziciją, ir jos delegatas pareiškė, kad Rusija balsavime "nedalyvauja".

Britai, francūzai ir daugelis kitų valdžių, kurios anksčiau bandė ieškoti susitaikymo su komunistiniais agresoriais, balsavo šį kartą su Jungtinių Tautų dauguma.

Jeigu Rusija sabotuotų šitą milžiniškos daugumos priimtą nutarimą, tai ji susilauks dar skaudesnių pasėkų.

Sėdi Ant Tvoros

Balsuojant embargo rezoliuciją prieš Kinijos agresorius, aštuonios nekomunistinės valdžios susilaukė nuo balsavimo. Jos yra šios:

Afganistanas, Burma, Egiptas, Indija, Indonezija, Pakistanas, Sirija ir Švedija.

Jos nori būti "neutralios". Nors Jungtinių Tautų čarteris įpareigoja kiekvieną šios pasaulio organizacijos narį ginti tarptautinę taiką, pasipriešinant bendromis jėgomis agresijai, bet šios valstybės atsisako ne tik kovoti prieš agresorius, bet net ir sustabdyti ginklų siuntimą agresoriams!

Mažiau tenka stebėtis, kad taip nelogiškai elgiasi Azijos ir Afrikos tautų valdžios. Jos turi daug senų sąskaitų su Vakarais. Bet yra labai nemalonu matyti tarptautinių "neutralių" tautų demokratinę Švediją.

Argi švedai nesupranta, kas darosi Tolimuose Rytuose?

Jie supranta puikiai, bet jie palieka kitiems ginti tarptautinę taiką nuo agresorių. Dėl to, kad pirmajame ir antrajame pasaulio karuose Švedija išliko neutrali, tai jos valdžia įsivaizduoja galėsianti ir toliau stovėti nuosaliai.

Šita savo kailio saugojimo politika nedaro garbės

APŽVALGA

ŽEMĖS REFORMA

Š. m. balandžio 24 d. "Naujienų" Apžvalgos straipsnyje buvo pasakyta, kad Lietuvos krikščionys demokratai "rėmė gana radikalią žemės reformą". Dėl šitos pastabos rėkė ir straksėjo "Vilnius" L. Jonikas, niekindamas Lietuvos žemės reformą ir pasakodamas apie naują, kurių vargus ir ūkių licitacijas.

Prieš keletą dienų jisai vėl sugrįžo prie tos temos. Pasiremdamas "Lietuvos Statistiko Metrašio (1935 m.) duomenimis, Jonikas įrodinėja, kad Lietuvos Steigiamojo Seimo priimta žemės reforma buvusi labai bloga, nes

"1932 metais varžytinėse parduota už skolas 1,947 naujakurių sodybos...

"1933 metais išvaržyta 2-908 naujakurių...

"1934 metais išvaržyta 2-508 naujakurių...

"...1935 metais teisvaržyta 'tik' 2,001 naujakurių.

"Ir taip iš tos 'liberališkos žemės reformos' per ketverius metus — 1932-35 elgetomis paversta 9,364 naujakurių!"

Tai visai nevykęs argumentas. Jokia žemės reforma negali užtikrinti, kad visi naujakuriai išlaikys savo ūkius. Nusigyvena juk ir seni stambūs ūkininkai, ir ne tik Lietuvoje.

Išskirti naujam ūkininkui, gavusiam kelis hektarus žemės, ypač sunku. Reikia pasistatyti trobas, įsigyti įrankius, gyvulius ir sėklą; reikia mokėti ir norėti dirbti. Nė vienas toks darbas atrodė vargingas ir nenašus; pasikamavęs kurį laiką, jisai meta savo ūkį ir eina ieškoti geresnio uždario pramonėje arba kitokiame užsiėmime.

Bet yra tuščia pasaka, kad tie 9,364 naujakurių, kurių ūkiai buvo parduoti už skolas, virto "elgetomis". Jie neelgetavo prieš gaunant žemę ir neelgetavo po to.

St. Seimo priimta žemės reforma buvo, kaip "Naujienos" pastebėjo, "gana radikali". Ji suskaldė dvarus ir tuo būdu sunaikino dvarininkų luomo ekonominę pagrindą. Šituo atžvilgiu žemės reforma turi istorinę reikšmę.

Šios reformos pasėkoje Lietuva sudemokratėjo.

Jos ekonominiai padariniai irgi buvo labai žymūs. Tūkstančiai dvarų darbininkų ir kitų sodžiaus gyventojų, kurie pirma dirbdavo kitiems, pasidarė savininkai, — kas, be abe-

Švedijai.

Mažesnė ir silpnesnė už ją Norvegija turi gilesnį tarptautinės atsakomybės jausmą.

jonės, suteikė jiems didesnę paskatinimą dirbti ir gerinti savo ūkius. Yra faktas, kad žemės ūkis Lietuvoje, per keletą metų, padarė labai stambią pažangą.

Čia, žinoma, daug reikšė ir ta aplinkybė, kad Lietuva buvo nusikračiusi svetimu jungu, kad jos ūkis nebuvo Rusijos slėgiamas ir išnaudojamas.

Jonikas šito dalyko nesupranta, nes jisai akiai tiki, kad žmonės gali būti laimingi tik tai tėvo Stalino globoje.

Jisai idealizuoja bolševikinį rojų, užmiršdamas tai, kad Lenino "reformos" užtraukė Rusijai pasibaisėtiną 1921-22 badą, kuriame žuvo 5 milijonai gyvasčių; kad Stalino žemės ūkio "kolektivizacija" atnešė antrą bado katastrofą Pavolgio ir Dono sritims (1932-33 m.), kur išmirė tarp 3 ir 5 milijonų valstiečių. Tačiau ir po šitų baisių eksperimentų žemės ūkio klausimas Rusijoje dar vis nėra išspręstas. Dabar tenai eina "kolchozų sustaminimo" kampanija — ir ūkininkai varomi iš savo namų ir sodybų!

Nežiūrint kaip netobula buvo Lietuvos ūkio sistema, bet ūkių nelaimių, kaip Rusijoje, Lietuvos valstiečiams neteko patirti — kol Lietuva buvo laisva!

JAV PRIPAZISTA TAUTINĘ KINIJA

Valstybės sekretoriaus padėjėjas Dean Rusk penktadienį pasakė:

"Mes pripažįstame Kinų Respublikos Tautinę Vyriausybę, nežiūrint to, kad jos kontroliuojama teritorija yra smarkiai susiaurinta."

Tautinės kinų vyriausybės priešakyje stovi gen. Chiang Kai-Shek. Ji dabar valdo tik tai Formozos salą.

Dean Rusk dar pridūrė, kad Chiang Kai-sheko vyriausybė ir toliau gaus "svarbios paramos ir pagalbos" iš Jungtinių Valstybių.

Anksčiau Washingtone daugelis pritarė tai minčiai, kad reikia pripažinti Kinijos komunistų režimą. Bet komunistų įsiveržimas į Korėją šitas nuotakas išsklaidė.

Dabar ne tik kongreso nariai, bet ir valstybės departamentas yra nusistatę prieš Mao Tze-tungą. Jisai gailėsia, paklauses Maskvos ir įsivėlės į Korėjos karą.

Dėl Kolonizacijos Sibire

Kai prieš keletą šimtų metų rusai galutinai įsigalėjo Sibire, tai nuo tada prasidėjo Sibiro kolonizacija, tų vietovių kitais gyventojais apgyvendinimas. Kadangi į svetimą kraštą mažai kas savo noru norėjo keltis, tai ten pradėjo tremti įvairius nusikaltėlius, kurie kalėjimuose bausmę atlikę buvo iki gyvos galvos apgyvendinami Sibire. Vėlesniais laikais, be kriminalinių nusikaltėlių, Sibiran buvo gabenami nubausti už politiką. Vieni jų teismų sprendimu buvo siunčiami, o kiti gubernatorių nutarimais. Mat, rusuose gubernatoriai turėjo tokią teisę, kad politiški neištikimys galėjo Sibiran ištremti, rodos, tik porai metų laisvam apsigyvenimui. Vieni tokių ištremtųjų turėjo nuolatos policijoje registruotis, o kitiems net ir to nereikėjo daryti.

Prieš pat pirmąjį pasaulinį karą gubernatorių sprendimais Sibiran viso ištremtųjų buvo per penkis tūkstančius. Ištremtieji tuomet galėjo pasirinkti tokį darbą, kokį norėjo, ar kokį gavo.

1917 m. gegužės 9 d. revoliucinė laikinoji vyriausybė pryskų su jos pirmininku K. Kerenskui visai panaikinti ištėmimą į Sibirą. Vadinasi, Sibiras galėjo būti tik savanorių kolonizuojamas.

Bet 1921 m. pavasarį komunistų sudarytos aukščiausios tarybos centralinis komitetas laikinosios revoliucinės vyriausybės nutarimą panaikino, ir nuo tada vėl prasidėjo Sibiro priverčiamu būdu kolonizavimas: ištremiami ten buvo beveik išimtinai komunistams nepatinkami, ir tremiami administracijos nuožniūra, be jokio teismo sprendimo. Čia ir prasidėjo žmonių medžioklė Sibiro darbas, kaip miškų kirtimui, kelių tiesimui, akmenų skaldymui, anglių kasiui, kanalų darymui, aukso kasymams ir įvairiems kitiems darbam. Laisvu noru dėl klimatinės sąlygų ir jokių žmogui patogumų nebuvimo niekas ten vykti nenori.

Dabar Sibiro įvairiose priverčiamų darbų stovyklose dirba per dvyliką milijonų. Jie beveik visai pasmerkti mirčiai, nes reiktas kas net penkerius metus ten atlaiko. Tai yra ne kas kita, kaip tik komunistinė vergija, kokios pasaulio istorija iki šiol nėra žinojusi: ji visais iki tol buvusiais vergijomis praneša savo vergų skaičiumi, savo žiaurumais ir visišku žmogaus teisių paneigimu. Už katorginį darbą visai nemokama, arba mokama labai mažai. Darbo diena 10 valandų.

Tokiomis žiauriomis priemonėmis komunistai dabar koloni-

SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Iš "Eltos"

Pabaltijų sustiprinta kontrolė
Įtakingas šveicarų liberalų dienr. "Der Bund" Nr. 157 ideja, kaip ten pat pažymima, lietuvių parūpintą informaciją, kurioj svarstomi JAV santykiai su R. Europos kraštais, tarp jų ir su Lietuva. Straipsnio gale pažymima, kad Stasenas siūlo panaudoti prieš komunistus tuose kraštuose veikiančių pogrindžio, o resp. senat. Willey — panaudoti prieš Sovietus tą patį ginklą, kurį jie vartoja prieš Vakarų, būtent — remti už gelūdangos esantį revoliucinį sąjūdį, tuo būdu dar daugiau sustiprinant Kremliaus vidaus sunkumus.

Tas pats "Der Bund" kitame straipsnyje "Sustiprinta kontrolė Pabaltijy" pažymi, kad rusai, belaukdami būsimųjų įvykių, strateginiu atžvilgiu svarbioje srityje, tarp jų ir Pabaltijy, įvedė sustiprintą kontrolę. Latvijos ir Esijos pakrantėse dar griežčiau sekamos, sustiprinta kariuomenės, net ir kelis mėnesius vienai estų pabėgėlių valčiai dar pavyko pasprukti pro tą sargybą, torpedų ir šnipų užtvarą, tai šiandien tai padaryti veik neįmanoma. Drauge stiprinamas rusinimas, visus įtariamuosius, net ir komunistus, šalinant iš atsakingų vietų. Latvijoje ir Esijoje importuotų rusų skaičius siekia jau net 30 proc. Estija per 2 metus išgyveno 3 milžiniškus valymus. Naujasis min. pirmininkas Aleksej Muirisepp, pakeitęs A. Veimerį, nors ir apdovanotas Lenino ordinu, iki tremiamų ten buvo beveik išimtinai komunistams nepatinkami, ir tremiami administracijos nuožniūra, be jokio teismo sprendimo. Čia ir prasidėjo žmonių medžioklė Sibiro darbas, kaip miškų kirtimui, kelių tiesimui, akmenų skaldymui, anglių kasiui, kanalų darymui, aukso kasymams ir įvairiems kitiems darbam. Laisvu noru dėl klimatinės sąlygų ir jokių žmogui patogumų nebuvimo niekas ten vykti nenori.

Kaip Pabaltijy stiprinamas rusinimas

Prancūzų "Le Monde", apžvelgdamas dabartinę okupuotą Pabaltijy kraštą padėti, rašo, kad visose 3 respublikose, būtent — Lietuvoj, Latvijoje ir Estijoje, Sovietai stengiasi išrauti iš šaknų "buržuazinius nacionalistus", vykdydami valymą po valymo ir minimuosius kraštus vis labiau rusindami. Visa eilė žymių pareigūnų, jau minėtų spaudoj, pašalinti iš savo vietų, o Maskvos pakalikai visokiais būdais proteguojami. Už "pasizymėjimą" sovietų aukščiausią ordiną (Le-

nino) gavo iš paties šverniko rankų lietuvių J. Paleckis ir estų — Jakobsonas. Panašiais žymenimis atžymėti Gedvila, Sniečkus, latvių — Lacis ir KP 1-sis sekr. Kalnberžinis. Bet estų Veimeris, nors ir atžymėtas, iš eitiųjų pareigų jau atleistas.

Palygindamas ankstesnius rinkimus į aukšč. sovietą (1947 m.) su šiemetiniiais, laikraštis pažymi, kad Estijoje cenzuotų rinkėjų buvo sąrašuose tada 804,172, o dabar 814,682, Latvijoje rinkėjų skaičius padidėjo 38,693 ir Lietuvoj 91,530.

Bolševikinis rekordas

Kad ir kitų dergime bolševikai muša "rekordus", įrodė B. Ponamariovas š. m. "Tiesos" Nr. 52, kur str. "Dešinieji socialistai — Amerikos agresorių agentūra" V. Europos socialistus, ypač socialdemokratų, dergia tokiais žodžiais: "šie pseudosocialistai vaidina niekšiškaus vaidmenį persekiojant darbininkų ir demokratines or-jas... KOMISKO (tarp. socialistinių konferencijų komitetas) priklauso prie gėdingiausių iš visų dešiniųjų socialistų gėdingų ir šlykščių veiksmų... konferencijoje leiboritų pastatyto sekr. Morgano Filipo lūpmis buvo atvirai paskelbtas soc. dem-tų atsisakymas nuo marksizmo...; skurdi 2-jo internacionalo išpera — KOMISKO, "titinė gauja", titinė fašistinių žudikų ir šnipų klika yra ištisai perėjusi į imperializmo stovyklą" etc. "Niekšai" yra ir britų "leiboristai", ir prancūzų socialistai, ir vokiečių Schumacheris, o Eisenhoweris vadinamas "amerikiniu gauleiteriu". Girdi, "milijonai darbo žmonių mato, kad šių metu svarbiausiu tautų gveniui klausimu — apie karą ir taiką — bevinai, etliai, morisonai, filipsai, tjunsonai — Anglijai, jį molės, mejeriai, žiuliai, mokai — Prancūzijoje, polakai, černecai — Austrijoje, tanageriai — Suomijoje, šumacheriai — Vokietijoje, saragatai — Italijoje ir jų vienninčiai kitose šalyse stovi imperialistinių naujo pasaulinio karo kurstytojų pusėje".

Partizaninis sąjūdis Ukrainoje

Pastaruoju metu į Vokietiją prasimušę ukrainiečių pogrindžio organizacijos UPA ryšininkai, kurie atnešė svarbios apie partizaninį sąjūdį Ukrainoje ir kituose kraštuose medžiagos, literatūros etc.

Su jų žygiais neseniai spaudos atstovus supažindino ukrainiečių rezistencinių organų pareigūnas p. Ikor Sulyvy. (Elta)

MISKO PIRKLYS ABRAOMAS ROZENTALIS

Valdinis miškas būdavo parduodamas rudenį iš varžytinių. Kas daugiau įsiūlydavo už tam tikrą miško vienetą — "dalenką", tas ir laimėdavo, nupirkdavo.

Miško stambesnieji pirkliai buvo turtingi Kauno ir Vilniaus Mozės tikybės piliečiai. Jie turėjo daug pinigų, ryšius su Prūsų miško priklaiais.

Pas tėvus labai dažnai atvažiuodavo iš Vilniaus stambus miško pirklis Abraomas Rozentalis. Čia jis ilgesnį laiką apsidavdavo, kol jam reikėdavo patikrinti miške nupirktas dalenkas.

Abraomas Rozentalis, važiuodamas iš Vilniaus, pasiimdavo kelias virtines mažyčių "baronėlių" — riestainiukų. Jos būdavo suvertos ant ilgo šniūro. Tokios riestainiukų virtinės anais laikais buvo tik Vilniuje gaminamos ir ten parduodamos. Rozentalis mėgdavo tokiais riestainiukų šniūrais apdovanoti vaikus. Mes, vaikai, visuomet jo laukdavome.

Rozentalis atvažiuodavo dažniausiai žiemos metu, labai sušalęs. Jis prašydavo paruošti jam greičiau karštos arbatos.

Mama skubėdavo užkaisti jam "samavorą" — virtuvą. Aš bėgdavau tą virtuvą iš seklyčios atitepti. Didokas buvo virtuvas, vos aš jį atnešdavau. Mama nuimdavo gellono virtuvą vožtuvą, pripildavo į vidų kausių vandens, uždengdavo vėl vožtuvu ir pildavo į jo viduje padarytą kamą žarijų. Aš skubėdavau pridėti iš viršaus gesintų anglių. Kad greičiau tas virtuvas užvirtų, atsinešdavau tėvo ar dėdės ilgą didelį baigilau.

tą. Bato aulą užmovęs ant virtuvo kamino, iš visų jėgų dumdavau. Bato aulau buvo — dumtuvės. Čia pat uždėjęs ilgoką skardos vamzį ant virtuvo kamino, sujungdavau su tikru kaminiu.

Po tokios procedūros, žiūrėk, virtuvas pradėdavo garsiai šnypsti, ir bematant vanduo užviridavo.

Rozentalis būdavo labai patenkintas, kad taip greitai susilaukdavo karštos arbatos. Už tokį patarnavimą jis paprastai dar duodavo vieną riestainiukų šniūrą. Aš tuos riestainiukus užsikabindavau ant kaklo, pats vis po vieną grauždavau ir visus kitus vaikus vaišindavau.

Rozentalis buvo mažo ūgio. Jo ilga, plati, pusiau žila barzda buvo jo didžiausias papuošimas. Galva buvo plika; o kad tos plikės nebūtų matyti, jis nuolatos nešiojo juodo šilko "jarmulką" — šašdangą. Nosis jo buvo pailga, aštri. Lūpos — plonos ir labai blogi dantys. Mažos rusvos akys, buvo pasislėpusios giliai kakloje. Didžiuliai, pusiau žili antakiai dengė akis. Aukšta plati kaktą buvo kiek raukšlėta.

Rozentalis dėvėjo judą, ilgą, blizgantį švarką su dviem porom guzikų. Švarkas visuomet būdavo užsegtas. Ant kaklo nešiodavo raudoną šilkinę skepetaitę. Apsiauvęs būdavo visuomet ilgais batais. Žiemos metu batų viduje buvo įdėti minkšti veltiniai.

Rozentalis, sulaukęs karštos arbatos, neužmiršdavo pasimelsti. Jis, numetęs švarką, pasiraitydavo rankovę. Ant nuogos rankos užvyniodavo odinį diržą, prie kaktos prisidėdavo odinį Maiziesiaus ragą, per galvą persimesdavo dryžiuotą apsiaustą. Sušalęs jis ilgai taip nesimelsdavo. Rytai Rozentalis mėgdavo pasimelsti

Taip Rozentalis sėsdavo vienas valgyti. Maisto jis atsiveždavo savo. Baigdamas valgyti, visuomet palikdavo pyrago gabalą ir dar ką nors.

Mama vieną kartą paklausė Rozentalį, kodėl jis visko nebaigia valgyti ir palieka maisto.

Rozentalis mandagiai, gražiai pasakė:

— Tu turai parodyti šeimnininkams, kad esi sotus ir patenkintas. Taip Talmude parašyta, taip reikia daryti visuomet pagal Talmudą. Jei gyvensi kaip "zokone" parašyta, tai tau gyvenime viskas seksis. Tu būsi gerbiamas. Be Talmudo mes žūtume.

Rozentalis miegodavo seklyčioje, minkštai paklotoje lovoje. Seklyčios krosnį stengdavomės pakurti daugiau. Mat, miškas buvo arti, tai malkų nebuvo gaila į krosnį dėti.

Anksti rytą, kuone švintant, Rozentalis su tėvu ir dėde išeidavo į mišką dalenkų tikrinti. Miške visi trys atlikdavo medžių matavimus. Grįžę jie sėsdavo vakarieni prieš rašymo darbą. Rozentalis visas žinias susirašydavo į savo knygą.

Laisvesniu laiku Rozentalis mėgdavo papasakoti apie gražų Vilniaus miestą. Aš išsižiojęs klausydavau jo pasakojimų. Koks ten didelis aukštas kalnas su pilies griuvėsiais, kur kunigaikščiai kadaisia gyveno. O kiek ten gražių knygų...

Mama kai kada įsimaišydavo į Rozentalio pasakojimus. Ji, mat, kelis kartus pėsčia ėjo į Vilnių su kitomis moterimis. Ji matė tas bažnyčias, o Kalvarijoje prie Vilniaus stacijas net kelias buvo apėjusi.

Rozentalis kai kada ir su manim pakalbėdavo. Jis, mat, jautė man simpatiją, kad aš su bato aulu stengdavausi pagerinti virtuvą užvirimą.

Vieną kartą, gerdamas arbatą, Rozentalis man sako:

— Ar tu, vaikeli, nenorėtum mokytis?

— Norėčiau, — atsakiau aš.

Rozentalis pasišaukė tėvą ir sako jam:

— Tu, bracia, jam mokyk, — ir pirštu parodė j mane. — Jis, vaikas, matyt, "zdotnas", vikrus, geras.

Išmok ir bus iš jo žmogus.

— Kaip aš jį mokysiu, kad pinigų neturiu, o mokslan išleisti daug reikia pinigų.

— Aš ir savo sūnų mokau ant daktaro, — pridūrė Rozentalis. — Tu, Jurgi, matai, kaip blogai, kada pats nemokytas, — tęsė toliau Rozentalis.

— Tai aš ant lazdelės viską susipiaustau ir žinau, kur, kam ir kiek priklauso, — atsakė tėvas. — Lazde lytės, palkutės, kryžiukai ant lazdos išraižyti man puikiausiai parodo, — baigė tėvas.

Tėvo visa buhalterija tikrai buvo ant lazdelių subraižyta ir po balkių pakabinta. Niekuomet jis savo "buhalteriją" neapsirinkdavo.

Rozentalis padėjo tėvui su dėde pinigais miško dalenkas pirkti. Dėdė, plaukdamas su slieliais Nemunu iki Prūsų (Tilžės), susipažino su knygnešiais ir pats pasidarė knygnešiu, bent knygų platintoju.

Rozentalis, atvažiuodamas miško tikrinti, nenusiramindavo ir tėvą vis klausdavo:

— Ar jau pradėjai jam mokytį?

Juo labiau dėdė suprato knygos ir mokslo reikšmę, juo labiau jis prisidėjo prie mano mokslo. Mat, jis, kaip pamaldus žmogus, norėjo susilaukti savo šeimoje kunigėlio. Šeimoje turėti kunigėlį — tai būtų visų kaimynų pagarbą, o visos giminės didžiausias pasididžiavimas. Dėdės užsiėmimams nepavyko.

PRIEŠ TREJUS METUS DETROITE

Ižanga

Prieš tris metus, 1948 metais pavasarį, Detroito visiems prosovietiniams gaivalams, jų tarpe ir išgamiams lietuviams, buvo dar visai „pakenciamas gyvenimas. Galėjo veikti iki sočiai. Visuomenė dar neragavo ir todėl ne tikta susirinkimams, bet ir per radiją raudonas gaivalas įvairiomis kalbomis garbino rytuose susikūrusį „žemės rojų“, kur ir laudies Lietuvės buvo ir vargšės. Tarp kitų svetimkalmių programų, kurios atsidavusiai giedoję gaidžius „sovietinei demokratijai“, bene garsiausiai traukė natas „Detroito Lietuvių Radijo Klubas“, kuriam pirmininkavo gydytojas Palevičius (Palevich) iš Hamtramicko, o pranešėjais buvo Masys su Masyte.

Tos programos uždavinys buvo garbinti „laisvos Lietuvos“ gyvenimą, nes, jų tvirtinimais, vos tikta raudonajai armijai ir Lietuvai įžengus, ten prasidėjo laisvas gyvenimas. Tuo pačiu metu jiems rūpėjo keikti visais keikimais ir visais balsais tremtinius, kurių tada Detroito gal tik apie 30 asmenų tebuvo, įskaitant ir dar motinos pienu besimaitinančius, anot Palevičiaus išsireikškimų, „fašistinius parazititus“. Prie „meninės“ to DLRK veiklos priklausė rusiškos dainelės, labai blogame vertime ir lietuvių kalba, kurias padainuodavo pats Masys su savo Stefute, arba merginų kvartetas, kuriame ir Palevičienė išpildavo aukštas natas.

Taip sakant, visas prosovietinis veikimas anais, 1948 metais, sukosi apie tuos asmenis, kurie viešai rėkė už „žemės rojų“ pasaulėžiūrą. O pusiauprisidengdami jiems turavojo dar turtoulis Kišonas, Hamtramcko vaistininkas, per „Vilni“ patardamas tremtiniams (ir savo giminėms tremtiniams) grįžti namo, „tarybinę Lietuvon“. Ir vienas kitas smulkesnio masto veikėjukas iš Detroito Lithuanian Klubo ir Literatūrinės Draugijos bobelė. Su didelėmis pastangomis sukurta Amerikos Lietuvių Balso programa veikė tikrai „meno ir muzikos“ labui, ir iš tolo bijodama atsakyti į DLRK šmeižtus, nes, matyti, jo viršūnėse atsitūpę veikėjai vis tikėjosi daryti biznį su vienais ir kitais lietuviams. Nes, kaip žinoma, doleris nekvepia — ar jis yra žalias ar raudonas.

SA BERGMAN
1524 W. 63rd ST.
TEL. PROSPECT 3440

Paints
Cor. 63rd and Justino

Visi telefonai: PROSPECT 6-3440
Vienintelis Maliavos, Sienu Papius ir Langų Uždavų Krautuvis
DIDELIS ISPAIDAVIMAS
DABAR EINA
BERGMAN'S geriausia namų maliava. Aukštos rūšies grynų pigmentų maišytas tikrame sėmeniu aliejuje. Garantuojama balta ir spalvota. Gal. \$5.95
BERGMAN'S geriausia vidaus sliidi virtuvei ir prausyklai balta ir vėlesnių spalvų. Specialiai Kvorta \$1.60 Gal. \$5.25
BERGMAN'S Velvet Flat aliejinė maliava — plaukama — balta ir pastelės atspalvis. Specialiai Kvorta \$1.25 Gal. \$3.98
BERGMAN'S DUTCH BOY MALIAVOS Centras. Kem-Tone ir Super Kem-Tone Enterprise ir Sherwin-Williams. Geros rūšies sienų popieris. Atsiskaitykite ir venkite klaidų.
Sienu popierį apkarpmo nemokamai. Nemokamai pristatome.
Visi telefonai: PROSPECT 6-3440
Bergman's neturi kitų krautuvių Kraut. val. Pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val. Antr., treč., penkt. ir šeštadienį iki 6 popiet.

Skaitykite „N-nas“

Prasideda kova

Tokiai padėčiai esant, su paleiūninkais, masininkais ir masytėmis prasidėjo kova per patriotinę spaudą. Garbė tai spaudai, kad ji padėjo tai kovai, kuri buvo jau lyg ir pralošta Detroito dėl vietos lietuvių visuomenės mažo kreipimo dėmesio į raudonąjį marą. Spaudoje vis dažniau, o paskui ir reguliariai prasidėjo blai-vūs aiškinimai, nurodant kiek melo ir blogos valios slepiasi DLRK programose. Vieni tai aiškinio rimtai ir santūriai, kiti su pašaipa, su humoru. Atsirado John Camel, Dr. Nepalevičius, poetė Lekatorija Hamtramickaitė, Detroito Maikis. Po kiekvienos savo „programos“ Masytės su Masyte, o p. draug ir Masytės M. D. sulaukdavo jų pripasakotų „žinių“ komentary. O komentarams tikrai plati dirva buvo. Ar nebuvo įdomu išgirsti komentarų, kaip Masytės padainavo rusiškąjį dainelę (lietuviškam vertime) „Nakini plašė, s gitaroj pod polojū...“ (Užsimėš apsiastų ir su gitara po skvernu) arba, kad „tarybų Lietuvoj“ jau ari laukus varšio mėnesį (...nes šviečia Stalino saulutė...) ir t. t. Ir, pagaliau, kada pasigirdo skirta Volgai daina (Stenkos Razino motyvu) buvo duotas kitas vertimas (tikslėnis), kurį parūpino poetė Lekatorija Hamtramickaitė. Ir kuris, kiek dabar prisimenu, buvo toks:

Volga, Volga mūsų upė,
tu tarybinė versmė —
mes, prie Volgos atsitūpę,
Volgai giedame giesmes.

Volga, Volga, būk pagirta,
tau mes klupčiujam keliais,
tavo vandenį nevirtą
laksim, pilvus nors paleis...

Štai prieš mus, visai be rūbų,
ir ligi bambų vandenį,
Lithuanian visus klubas
maudos volginę vilnį.

Ta kovos dvasia, atskiesta,
kaip čia pacituota, gyvu juoku
(nes ir buvo iš ko juoktis),
tenkino detroitiečius ir labai
kėlė DLRK programos popu-liarumą, tikrai jau ne rimtoje,
bet juoko ir šypsenos vertoje
formoje. DLRK programa pa-tapo humoro šaltiniu. O tos
programos „veikėjai“ — De-troitio Maikiai, ir įvairūs „Em-di“ (priešingumas Dipi) buvo
perskaityti visuomenei kaip
pasaulinio masto veikėjai, ku-rie vis negali paskelbti sovietinės santvarkos ant Jos Cam-pau gatvės, nors Kišono drug-storėje, likeriu skyriniu, ne-trūksta įkvėpimo idėjinę kova-vai. Ir, kaip pasakoje sakoma,
staiga...

Tolis, Masytė ir t. t.

Tas „staiga“ buvo toks. 1948 metais Detroito Lietuvių Orga-nizacijų Centras surengė vasa-rio šešioliktosios minėjimą. Prelegentų pakvietė A. Tolį, parašiusį knygą „Mirties kolo-na“. Kaip atsimenu, tas Tolis susirinkusios visuomenės ne-patenkino, kalbėjo ne savo te-ma, nekonkrečiais faktais (ko nemėgstą mūsų žmonės), ir vis labai aukštai posakiais, apie labai aukštą temą. O žmonės labiau nori išgirsti faktus, kon-krečius pergyvenimus. Bet to, ir iki šiol mūsų prelegentai ne-supranta ir iki šiol kiekvieną šešioliktą vasario vis žmonės maitinami deklamacijomis apie visiemis gerai žinomus pa-triotizmo apibūdinimus ir oku-pantui nedorumą. Taip atsitiko ir su tuo Toliu. Bet jis pasakė ir vieną sakinį, kuris, kaip ki-birkštis puolė į Masytės širdelę. Nutarė Masytė pasireikšti, reabilituoti visuomenės akys, iš juokingos padėties kilstelti į didvyrius. O tas sakiny, ku-rį Tolis pasakė, buvo pašiepi-

Lietuviai Kazak-stane

Visai netyčiomis praspūko SSSR spaudoje žinutė, kad per pusantro šimto tūkstančio lie-tuvių ir latvių darbininkų „lai-mingai“ kuriasi Kazakstane. Girdi, jie ten organizuoja būsi-mus didžiulius kolchozus — zernogradus. Tais pranešimais norima sudrityti įspūdis, kad nei Lietuvoje, nei Latvijoje darbi-ninkai neturėję pakankamai darbo, tai štai jie ir atvykę į Kazakstaną... atvykę, aišku, „sa-vanoriškai“...

Visiems gerai yra žinoma, kad tiek iš Lietuvos, tiek iš Lat-vijos išvežamų gyventojų dalis kaip tik buvo gabenama į Ka-zakstaną.

Jei dabar ten kalbama tik apie lietuvių ir latvių, tai, ma-tyti, į tą kraštą seniau ištrėmi-ti š Korelijos ir Ukrainos gyven-tojų jau žuvo, o lietuvių ir lat-viai — netaip seniai ten iš-trėmti, — dar nevisi išmirė. a.

INŽ. L. STASAITIS PERSIKELE I BUENOS AIRES

BUENOS AIRES, Argentina.
—Prieš porą metų atvykęs iš tremties statybinių darbų ran-govas inž. Liūdas Stasaitis porą metų gyveno Misiones sostinėje, Posadas, kur pasėkmingai ver-tėsi namų statyba. Vienok ten jo šeimai netiko klimatas, tai persikėlė į Buenos Aires, kur su inž. architektu Jonu Steikūnu sudaro namų statybos firmą.
Inž. Stasaitis atvyko su savo žmona Marija Baburinaite ir su dukra Irena. Laikiniai apstojos pas p. Indriūnus, San Martin, ir ieško buto, kol pasistatys namą.
—N.

mas tų žinių, kurias Masytė kas sekmadienio rytą skelbda-vo per savo radiją. Tolis pa-sisukė iš tų žinių ir pavadin-tas žinias melu. Ir bolševikine propaganda.

Tuoja, vos grįžo Chicagon. Tolis gavo iš Masytės pakvieti-mą per prosovietinę spaudą, diskutuoti su ja dėl Tolio pa-reiškimo apie jos „tarybinės Lietuvos žinias“.

Tas Masytės pareiškimas pa-siekė Tremtinių Draugiją, ku-ri pasiūlė Detroito Lietuvių Organizacijos Centrai ne deba-tus su Masyte ruošti, nes būtų juokinga diskutuoti dėl „žinių“, kurias Masytė nusirašė iš rau-donųjų puslapių, bet ruošti Vi-suomeninį Teismą Lietuvos okupantui. Per tą teismą deba-tuose galėtų paaiškėti daug svarbesni dalykai, po kurių „debatai“ su Masyte dėl jos „žinių“, jau būtų tikrai labai nereikšmingas dalykas.

DLOC tą pasiūlymą priėmė, išrinko Teismo rengimo komi-siją, nustatė teismo procedūrą ir pakvietė kaltintoją Lietuvos okupantui, jo gynėją ir liudi-ninkus. Tai buvo puiki progą Masytei pasireikšti. Jai buvo leista iš jos pusės statyti net 7 liudininkus, kurie galės pa-tvirtinti, kad jie savo akimis matę, kaip Lietuvos gyvenimas ir Lietuvos žmonės „patys sau“ nustatė sovietinę santvar-ką, kaip Lietuvos žmonės džiaugiasi sovietine laime ir kokia pažanga dabar Lietuvos ūkiniame gyvenime. Kaltintojo liudininkai turėjo taip bū-ti tik tie, kurie savo akimis matė kaltintojo iškeltus kalti-nimus Lietuvos okupantui.

Teismas buvo paskirtas 1948 m. gegužės 29 d.
(Bus daugiau)

NUOSTABĄ KELIĄ RAŠYTOJŲ SUVAŽIAVIMO NUTARIMAI

(KRITIKA IR POLEMIKA)

Pastaruoju laiku kai kurie mūsų laikraščiai įdėjo „rašyto-jų suvažiavimo nutarimus“, kurie sukelia nemažai nuosta-bos.

Taip tų nutarimų punktas pirmas sako:

„Lietuviai rašytojai, 1951.4. 14 d. suvažiavę ir visuotinį su-sirinkimą, konstatuoja menką literatūros lygį periodinėje mūsų spaudoje...“

Kaip matome, rašytojų suva-žiavimas pasiėmė literatūros vertintojo rolę. Atrodo, kad po šios — gal būt, tikrai reikalin-gos — savikritikos turėtų sek-ti raginimas rašytojams pasi-tempti, daugiau ir geriau rašy-ti, bet ne.

Rezoliucija toliau kalba:
„...ir kreipiasi į laikraščių leidėjus bei redaktorių, pra-šydami pakelti jį, persijojant literatūros kūrinius bei straip-snius apie literatūrą, kad ko-kybiškai menkaverčiai dalykai, nuolat teikiami skaitytojui, ne-atbuktų jo meninio skonio arba visai neatgrąsytų nuo li-teratūros“.

Taigi, rašytojų suvažiavimas palieka literatūros lygį pakel-ti laikraščių redaktoriams bei leidėjams, nurodydamas, kaip tai padaryti — persijojant.

Bet čia pat toliau sakoma:

„Šitokioje draugėje dalyvau-ti rašytojai randa netinkama, juoba, kad ir patys leidėjai ne-rodą noro įvertinti kūrybos, i-y, atsižvelgiant į teisėtus ra-šytojų reikalavimus, pakencia-mai atlyginti“.

Tai į paprastą kalbą išver-tus išeitų: literatūros lygis pe-riodinėje spaudoje menkas, nes mes joje nedalyvaujame, tų lygi mes pakelsime dalyvau-dami, jei leidėjai mokės mums pakenciamus honorarus.

Rašytojų pagėdavimas, kad būtų mokami honorarai, yra visai suprantamas. Tik klau-simas yra — ar jie gali būti mo-kami. Atrodo, kad prieš pri-imant šitokį nutarimą šį klau-simą reikėjo gerai išstudijuoti.

Mūsų periodinė spauda, ku-ri yra daugumoje informacinė, neturi apmokamų reporterių ir korespondentų. Jos pirmas uždavinys, atrodo, turėtų būti savo bendro lygio pakėlimas. Rūpintis vien literatūros lygio pakėlimu tokiu būdu, kaip to

reikalauja rašytojų rezoliucija, kažin ar nebūtų per daug vien-pusiška. Juoba, kad rašytojai šiuo atžvilgiu nėra tokioje pa-dėtyje be išeities, kaip kad ki-ti plunksnos darbininkai — jie gali savo kūrinius išleisti kny-gų formoje.

Antra, nenoromis kyla klaui-simas, kiek šitokių nutarimų priėmusių rašytojų savęs išsi-aukštinimas ir kitų — be at-lyginimo dalyvaujančių peri-odinėje spaudoje — nužemini-mas yra pagrįstas. Pagaliau, neaišku, kodėl „šitokioje drau-gėje dalyvauti rašytojai randa netinkamą“, kada pačioje ra-šytojų draugijoje gali dalyvau-ti kiekvienas, kuris domisi li-teratūra ir yra baigęs kelias gimnazijos klases?.

Bet daugiausia nuostabos ke-lia šių nutarimų punktas an-tras:

„Suvažiavimas griežtai smer-kia pastaruoju metu spaudoje neatsakingų, slapyvardžių prisiidengusių asmenų neteisišką literatūrinį reikalų svarstymą bei literatūros žmonių aptari-mą tokia forma, kurį nesideri-na su kultūringos spaudos eti-ka, o taip pat skaitančią visuo-menę neteisingai ir kenksmin-gai nuteikia literatūrai“.

Ar nekeista, kad rašytojai ima gintis rezoliucijomis nuo spaudos straipsnių? Ar nere-ikia stebėtis, kada rašytojai pradeda teigti, kad literatūri-nius reikalus svarstyti teis-turi tik atsakingi asmenys? Ar nereikia stebėtis, kada rašyto-jai pradeda šaukti prieš slapy-vardžių vartojimą?.

Bendrai, šie nutarimai labai nepalankioje šviesoje parodo juos priėmusius rašytojus. Pro-visus jų plyšius, atrodo, kyšo anemiškas kūnas ir valdininko dūšėlė, bijantis mažiausio vė-jelio dvelktelėjimo. —J. J.

Visokių dydžių
GOODYEAR
TAJERIAI
BALZEKAS MOTOR
SALES INC.
4030 Archer Avenue
Phone: Virginia 7-1515

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai pašalina iš organizmo rūgštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga medžiaga lieka kūne ir juos kraujuje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei naktį dažnai turite keltis, jei galva svaišta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakiai patinę, vartokite **ZOLI ARBATĄ SANITAS No. 101**. Kaina \$1.10 su pristatymu. Mūsų žolių arbata yra eksperty sudaryta remiantis ilgu metų patyrimu. Užsakyms su pinigais adresuokite taip:

SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE., CHICAGO 22, ILL.

46 METAI
SAUGAUS TAUPYMO
PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

TAUPYKITE ATEIČIAI

Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.

KUR—kiekvieno taupomi indėliai yra apdrausti iki \$10,000 by an agency of the U. S. Government.
KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas divi-dendas visiems mūsų taupytojams.
KUR—pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant pareikalavimo.
KUR—patarnavimas visuose finansiniuose reika-luose yra teisingas ir mandagus.

TURTAS VIRŠ 6 MILIJONŲ 100 TUKSTANČIŲ DOLERIU.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GROvehill 6-7575

Tel. Virginia 7-6523
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—9
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 So. Michigan Avenue
Tel. Waterfall 8-3060
Priima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. šėšt. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187.

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
Beverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. Pullman 5-8277.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser. Sub. ir Ned. tik pagal sutartį.
Ofiso Telefonas Yards 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai.
Saukite Midway 3-0001.

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas Yards 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serėdod pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak.
Trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEMlock 4-7899
Namų Tel. Hilltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir
Penktad. 1:30—4: 7—9 vakaro
Treč. ir šėštad. tik susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. Yards 7-7772

Ofiso tel.: Yards 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p.p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4 po pietų
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvių Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p.
ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p.p.
Trečiad. ir sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: Virginia 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30
vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30
6—9 vak., penkt. ir šėšt. 12—2:30.
6234 Archer Road

ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. v.
trečiad., penkt. ir šėštad. 3—8 v. v.

DR. EDWARD R. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kas
dieną, išskiriant treč., šėšt. 2 iki 4
Ofiso Telefonas: GROvehill 6-1321
Rezid. Telefonas: VINcennes 6-3906

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefonai: Commodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVE.
Val: 2-4 ir 6-8 vak. šėšt. tik 2-4 p.p.
Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

KITATAUCIAI DAKTARAI
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: Yards 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 30 metų praktikavimas
jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvos skaudimo,
svaigimo arba aptemimo, nervuo-
tumo, skaudamą akių karštį, atitai-
so trumparegystę ir toliaregystę.
Pirrenija teisingai akinius. Visuo-
se atsitikimuose egzaminavimas da-
romas su elektra, parodančia ma-
žiausias klaidas. Speciali atida at-
kreipia mą mokyklos vaikus.
Važiuoja į namus.
Val: nuo 10:30 ryto iki 7:30 v. v.
šeštadieniais iki 6 valandos vakare.
Serėdomis uždaryta visą dieną,
o Nedėlio pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomo-
be akiniais. Kainos pigiau kaip
pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.
Phone Yards 7-1373

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, iš-
taiso kreivas akis be operacijos,
turi modernius instrumentus akių
bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių
trūkumų. 35 metų praktika paleng-
vina akių tyrimą, kuris atliekamas
su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti,
negalite aiškiai įvertinti, ar akys
bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skai-
tyti, užkeikt pasitarti pas Dr. Michel
—nieko nekainuos.
Antrasis aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas Yards 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geros patarnavimas.
Kaibu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinus
Kreivai Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinų Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WALbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną.
Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kentia nuo SENU, AT-
VIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie
negali ramiai sėdėti ir naktimis
miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos
niešni ir skauda. Kad pašalinti tą
niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvi-
rų ir skaudžių žaizdų, uždektė
LEGULO Ointment. Jo gydymo s
ypatybės palengvins jūsų skaudėji-
mą ir gelsite ramiai miegoti nak-
tį. Vartokite jas taipgi nuo skau-
džių nudegimų. Jos taipgi pašalina
niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-
SIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos
vadinamos ATHLETIC FOOT, su-
stabdą džiūvimą odos ir perplyšimą
tarpiniųjų. Jos yra tinkamos var-
toti nuo džiūstančios ir suskilusios
odos. Jos yra geros gyduolės nuo
visų išvėsinusių odos ligų.
LEGULO Ointment suteiks jums pa-
galbą nuo nuvargusių, perštamų ir
niežtinčių kojų. Legulo Ointment
yra parduodamas po
75c., \$1.25 ir \$3.50.
Pirkite vaistinėse Chi-
cagoje ir apylinkėse ir
Milwaukee, Wis.,
arba atsiskaitykite money
orderį.
LEGULO, Department J.
4847 W. 14th St.,
Cicero 50, Ill.

CONRAD
PHOTO STUDIO
(Lietuvių fotografas)
Specialybė vestu-
vės. Visų rūšių nu-
traukos. Moderni-
škai įrengta su Hol-
lywood šviesomis.
414 WEST 63rd ST.
Tel.: EN 4-5883
EN 4-5840

Floridos saulėje dienas galima
leisti be darbo, bet nuobodu be
NAUJIEŲ. Patyrę vasaruotojai,
išvažiuodami į pietus, liepia ten
siuntinėti ir NAUJIEŲS.

AUKOJIMO IŠGALĖS PAS MŪSŲ ŽMONES

Tiek įvairiuose laikraščiuose, tiek įvairiuose susirinkimuose ar pobūviuose primename mūsų žmonėms apie aukų davimą įvairiems mūsų bendriams reikalingiems; ypač pabrėžiamas reikalingas aukoti Lietuvos išlaisvinimui. Tie visi šūkiai ar paraginimai, bendrai žiūrint, nėra peiktini ar verti kokio pasmerkimo, bet einant tuo propagandos keliu vertėtų visur išlaikyti tam tikras rimtumas ir padorumas. Kadangi tam pačiam reikalui vienai aukoja daugiau, kiti mažiau, tad šitoks aukotojų skirtumas kai kam duoda pagrindo kibiti su priekaištais prie tų, kurie tų aukų mažiau suveda. Kiti dar sako, kad visiems esą nesunku būtų duoti bent pusės dienos uždarbį, o dar kiti nurodo, kad ir visos savaitės uždarbį paaukojimas niekam nepakenktų; tretį dar siūlo, kad kiekvieną savaitę nesunku būtų paaukoti po vieną dolerį. Kad aukų rinkimas sklandžiau eitų, kai kas pataria organizuoti aukų rinkimą prie bažnyčių, ar įvairiuose susirinkimuose, pobūviuose ir t.t.

Šiaip sau į visa tai žiūrint atrodo, kad įvairūs būdai aukoms rinkti esą geri ir kad kiekvienas žmogus negalys su pakenkti, jei tokiais atvejais duotų bent pusės dienos uždarbį. Bet ne visada viskas taip yra, kaip atrodo. Į viską arčiau prisiziūrėję galime prieiti ir prie kitokių išvadų. Imkime pirmiausia nagrinėti tą pusės dienos uždarbį. Visi be abejo žino, kad ne visų žmonių tas uždarbįs yra vienodas. Kiekvienas žmogus suvartoja tam tikrą kiekį reikalingiausio maisto ir turi taip pat išleisti tam tikrą pinigų sumą kitoms savo gyvenimo būtinybėms. Ysąda esti tam tikras pragyvenimo minimumas; ir jei kuris žmogus neturi pakankamai lėšų tam pragyvenimo minimumui išlaikyti, toks žmogus yra įkritęs į vargą; o toks, kuris gauna lėšų bent tam pragyvenimo minimumui išlaikyti, toks žmogus, kaip sako, gali suvesti galus su galais, bet nieko neduoti į šalį.

Dabar Amerikoje norint, kukliai ir pakankamai socialiai pasivairuoti, pagal mano apskaičiavimą, tenka kasdien vienam žmogui išleisti vieną dolerį, o per savaitę — septynis dolerius. Už butą tenka skaityti labai įvairiai. Vienas atskiras žmogus dažnai per savaitę sumoka apie 8—12 dolerių. Jei, sakysime, gyvena šeima iš trijų asmenų, ir tik vienas iš jų yra dirbantysis, tad už butą per savaitę irgi reikia skaityti po 12 dolerių. Tokiai trijų asmenų šeimai maisto per savaitę išeis 21 doleris, o su butu — 33 doleriai. Prie būtiniausių išlaidų reikia dar pridėti šeimos galvos važinėjimą į darbovietę, kitaip sakant — du dolerių; tiek pat pinigų reikia pridėti vaiko važinėjimui į mokyklą ir kitoms mažoms išlaidoms. Toliau, žmogus nuogas negali vaikščioti, negali taip pat be jokio laikraščio gyventi. Pagaliau tenka net ir sveikiausiam žmogui kreiptis pas gydytoją ar šiaip kokių vaistų pirkti, o visa tai irgi šiek tiek kainuoja pinigų.

Dabar aukų prašytojai gali pasakyti, kad vidutinis darbininko uždarbįs esąs \$1.30 per valandą, tad nesunku esą turėti atliekamas doleris. Bet uždarbio vidurkis nėra kiekvieno žmogaus pajėgumo įrodymas. Sakysim, vienas uždriba per valandą 75 centus, antras — 90 centų, trečias — 150 centų — ketvirtas — 205 centus. Jų vidurkis taip pat bus \$1.30, bet pirmieji du gana toli stovi nuo tokio vidurkio. Ir reikia pasakyti, kad mūsų tremtinių tarpe yra nemaža tokių, kurie tegaus tik po 75 ar po 90

centų per valandą, ir ypač tie tremtiniai, kurie yra jau šiek tiek senstėję ir turi dar vaikų, kurie mokosi mokyklose. Ir tie, kurie, sakysime, per valandą uždriba nuo 75 centų ligi 1 dolerio ir turi prie savęs vaikų, paprastai visus uždribtus pinigus išleidžia maistui, butui ir reikalingiausiams drabužiams. Ir jei tenka jiems kada vienas kaitis doleris išleisti nenumatytiems dalykams, pavyzdžiui, gydytojui, tad tam tikrą laiką tenka ssuilaikyti nuo būtiniausio maisto pirkimo, kitaip sakant — papasinauti. Gal tokių šeimų yra tik mažuma, bet vis dėlto yra; ir aš čia tokias šeimas priminiu todėl, kad gyvenime lyg tyčia prie jų greičiau prikimbama, kodėl jos vengia didesnės sumas aukoti. Žinoma; yra šeimų tokių pat, kurios galva uždriba per savaitę 60 ar 80 dolerių, tad tokios šeimos galva ir 10 dolerių paaukojęs nesijaus to sunkumo, kaip pirmiau nurodyta šeima, paaukojusi nors ir kelis centus.

Gali kiti pasakyti, kodėl tie mažiau uždirbantieji nepasistengia gauti geriau apmokamą darbą, kad tuo būdu galėtų geriau prisidėti prie Lietuvos laisvinimo reikalo. Tikroviškai ne taip lengvai tatau gali būti įvykdyta, kaip daug kam atrodo. Yra faktas, kad įvairios įmonės noringiau priima į darbą jaunesnius žmones, ir jei kas turi daugiau kaip 45—50 metų amžiaus, į tokius jau kitaip žiūrima. O ką jau bekalbėti apie tuos, kurie yra jau baigę 60 metų. Jeigu tokius ir priima, tad už žymiai mažesnį atlyginimą, nors jų pajėgumas būtų tas pats, kaip 30—40 metų vyrų.

Kai kas žmogaus patriotiškumą matuoja aukų kiekiu. Kitaip sakant — kas daugiau aukuoja, tas esąs didesnis patriotas. Pavyzdžiui, teko skaičiuoti laikraštį, kad buvęs Lietuvoje paprastas darbininkas, atvykęs į Ameriką drauge su kitais tremtiniais, paaukojo Lietuvos laisvinimo reikalui 10 dolerių, o kitas, buvęs Lietuvoje mokytojas, tedavęs čia tik 5 dolerius. Ir iš to daroma išvada, kad 5 dolerių aukotojas esąs savo tėvynei mažesnis patriotas. Šitokių atvejų nereikia atsižvelgti į tai, kas kuo buvo Lietuvoje, bet į tai, kas jis yra čia dabar Amerikoje. Lietuvoje bebūnant galima buvo užimti ir aukščiausias vietas, bet jeigu jau Lietuvoje buvo išbūtas laikas po vadinamojo pusės amžiaus, tad čia Amerikoje įmonių vadovai ir tokį žmogų paprastai žiūri kaip į atgavusį savo amžių, neatsižvelgdami net į tai, kad jis savo pajėgumu prilygsta čia jaunesnius žmones.

Dar kiti pastebi, kad aukų rinkimas būtų vykdomas visur ir visada, pvz.: bažnyčiose ar prie bažnyčių, įvairiuose pobūviuose bei susirinkimuose. Šiaip toks sumanymas nėra atmesnias, bet kai tokiose aukų rinkimo vietose aukų rinkėjai reikalauja įžūliai tų aukų iš kieno nors, tad labai nesmaiglon padėtin pastato tą žmogų, kuris negali duoti arba duoti palyginti gana mažai. Jei tai aukų duodama nedaug, jaučiamas, kad gali iš to pasijuokti. Kai daugiau duoti neišgali, tad tokie atveju paprastai nieko neduodama, nes maža auka — negražu, o didesnė auka — neįgalima. Tokia padėtis verčia kai kuriuos mažai pasiturinčius žmones niekur nestiprodyti: nei bažnyčiose, nei susirinkimuose, nei pobūviuose ir t.t. Bet kas iš to išeina? Atsakymas tegali būti vienas: privengdama dalyvauti mūsų visuomenės gyvenime. Taigi aukų rinkimas turi būti taip suorganizuotas, kad nebūtų užgaunami tie, kurie jų nepaję-

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

AFL pritaria Kinijos blokadai

Savaitę trukę AFL vykdomosios tarybos posėdžiai Chicago pasibaigė. Taryba kviečia JAV organizuoti laisvasias tautas, kad jos pritaikytų komunistinei Kinijai ne tik ginklų embargo, bet ir griežtas ekonomines sankcijas. Tatau sumažintų Kinijos karinę galybę ir pagreitintų susikirtimo pabaigą Korėjoje.

Taryba savo pareiškime apskritai remia administracijos poziciją prieš MacArthurą. Bet pareiškime pabrėžiama, jog, panaudojant JT karines pajėgas, apginklavimo pirmenybė duotina Čiang Kaišeko pasiūlytai 20,000 armijai.

Vykdomoji taryba reikalauja, kad jokiais sąlygomis nebūtų priimta į Jungtines Tautas bolševikinė Kinija.

Būdingas tarybos pasisakymas dėl Kinijos rezistencijos. Esą, nors JAV pačios neturėtų kariauti Azijoje, bet jos turėtų rūpestingai apsvarstyti partizanų karinę veiklą Kinijos žemyne, suteikiant atitinkamą praktikinę pagalbą besipriešinantiesiems prieš komunistinę tiraniją ir Rusijos dominavimą. Pasaulio taika ir saugumas reikalauja demokratinės ir nepriklausomos Kinijos.

Apie "stebuklinguosius vaistus"

Armour laboratorijos Chicagoje dalija 1,300 puslapių knygą, vardu "The Second Clinical ACTH Conference", kurioje, taip sakant, pateikiamas paskutinis žodis apie vadinamuosius "stebuklinguosius vaistus". (ACTH).

Šie vaistai, laikomi didžiausiu XX a. medicinos laimėjimu, tuo tarpu bandomi įvairioms ligoms gydyti.

Tarnautojams reikalauja 17% algos padidinimo

AFL vykdomoji taryba, kuri posėdžiavo Chicago, nutarė remti reikalavimą, kad valdžios tarnautojams būtų pakeltos algos 17%.

Taryba prikišo, jog administracijos pasiūlymas pakelti tarnautojams atlyginimą 6.9% toli gražu neišlygintų pragyvenimo kainų pakilimo. Taryba pareiškė, jog neatitinkamos algos daugiau demoralizuoja tarnautojus negu kas kita.

Valdinių tarnautojų Amerikoje yra beveik 2,500,000.

Piliečių apatija — demokratijos priešas

Mrs. P. M. Lee, buy. League of Women Voters pirmininkė, šios organizacijos krašto suvažiavime Jacksonvile, Ill., pareiškė, jog amerikiečių apatija, nesidomėjimas visuomeniniais, pilietiniais klausimais esąs pavojingas Amerikos demokratijai. Kefauverio nusikaltimų tyrinėjimui parodė, kad jei piliečiai prie darbo užmiega, tai atsiranda, kas reikalus ima tvarkyti.

Užsimušę vaikai motociklistai

Penktadienį du 14-15 metų mokiniai, važiudami motociklu, susidūrė su automobiliu ties 68 gatve ir Paulina. Tai D. Healy, 6609 Wood, ir J. Enk, 6612 So.

gia duoti. Bendrai sakant, aukos visada bus reikalingos; reikia, tik mokėti paskatinti tuos žmones, kuriems nėra taip sunku tatau padaryti.

A. Kelmutis

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

FURNISHED ROOMS — TO RENT

Gyvenimui Kambariai
SENESSIO amžiaus dirbančiam vyrui reikalingas kambarys Bridgeport. Pagaideijama su virtuvės privilegijomis. Y. Medeisis, 4949 S. Halsted Street.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui
TURI parduoti 240 akrų, 100 akrų javų, likusioji — ganykla ir miškas. Geras 9 kambarių namas, barne su sklepu. Kiti namai. Prie juodu paviršiu keliu. Kaina \$9,000. Savininkas A. J. LeClaire, Wautoma, Wisconsin.

Hermitage.
Juodu žuvo kelioms valandoms pralinkus po to, kai teisėjas teisme Healy pasakė: "Liaukis šia mašina važinėjęs; atsikratyk jos". Healy prieš tai sakėsi seseriai važiuosiąs apsižūrėti, ar negalėsias motociklo parduoti.

Nukrito su civiliniu lėktuvu

Penktadienį vakare ties Elgin užsiedė ir nukrito civilinis lėktuvas. Du jo keleiviai — Brunette, 1822 Hebrone Ave., ir Mrs. Reistad — sudego, o trečioji, Mrs. Brunette, išsoko gerokai apdegusi į Fox upę. Nežinia, ar ji gyvens.

Suėmė bepokeriaujančius

Sekliai areštavo 13 vyrų ir 7 moteris, kurie restorane, 927 Irving Park Rd., lošė pokerį.

Klientai buvę į tą vietą atvažinai ir nemokamai vaišinami sumuštiniais (sandvičiais) ir kava. Ponas Leibowitz, 52 m., 1062 Bryn Mawr Ave., kuris buvo suimtas kaip tos vietos laikytojas, dar prieš policijos stotį pasiekiant, pranyko.

Nesutaria dėl Kinijos

Chicagoje diskutavo du Harwardo universiteto profesoriai Kinijos klausimą ir abu priėjo skirtingas išvadas.

Prof. Fairbank sakė, jog Kinija atitekusi komunistams dėl to, kad Čiang Kaišekas nepajėgęs krašto sujungti ir jo sumoderninti. Pats Čiang režimas buvęs diktatoriškas. Išėitis iš dabartinės padėties: Amerika turinti suprasti Azijos problemas ir padėti draugišku būdu jas spręsti.

Prof. Elliot reikalavo, kad Amerika imtųsi griežtesnės veiklos, nes pataikavimas su silpnėmis Amerikos poziciją pašaulyje.

Jei Kinija atmetanti taikos pasiūlymą, o JT nenorinčios siųsti į Korėją daugiau kariuomenės, JAV vienos turinčios leisti į visuotinį karą. Geriausias kelias suteikti apie save sąjūgininkus esąs parodyti tvirtumą, bet ne paniką.

Kalbėdamas apie Sov. Rusijos grėsmę, prof. Elliot pareiškė, jog Maskvą sulauko ne Europa ir ne pasaulio opinija, bet baimė gresiančio Amerikos smūgio.

Ben-Gurion Chicagoje

Izraelio ministras pirmininkas David Ben-Gurion penktadienį atvyko 3 dienų vizito į Chicago. Atvykus jį pasveikino meras Kennelly. Jo kelionės tikslas — padėti surinkti 500 milijonų dolerių Izraeliui.

Ben-Gurion prie miesto rotušės pasakė kalbą, kurios klausėsi apie 7,000 žmonių. Jis pareiškė, jog Izraelis rūpinasi sukurti savo krašte demokratinę santvarką.

Ministerių pirmininkui vykstant iš aerodromo, minia, daugiausia žydų gyvenamose vietose, jį sveikino, išskeldama Amerikos ir Izraelio vėliavas.

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garsinasi NAUJIENOSE.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

STENO CLERK

Excellent opportunity for permanent position in MEDICAL SERVICES DEPT.
Typing, Filing, small amount of Short Hand. Apply Personnel Office

WESLEY MEMORIAL HOSPITAL
250 EAST SUPERIOR STREET DELAWARE 7-6500

ATTENTION — GIRLS

WESLEY MEMORIAL HOSPITAL
HAS IMMEDIATE OPENINGS
• STENO — CLERKS
• PAYROLL CLERKS
• TYPISTS

Air Conditioned Office. Good Starting Salary with Opportunities for Advancement. Also Apply Now for Summer Positions

PERSONNEL OFFICE
250 E. SUPERIOR DELAWARE 7-6500

N. C. R. 2,000 OPERATOR

Experience preferred
Will train. Excellent salary
Good working conditions
Permanent

Apply PERSONNEL OFFICE

WESLEY MEMORIAL HOSPITAL
250 E. SUPERIOR ST.
Phone DELaware 7-6500.

G I R L

GENERAL OFFICE

Typing Essential
38 hour week
New modern office
Employee benefits
Paid vacation

GENERAL FINANCE

4259 Archer Ave.
MR. CARMODY

TOP WORKING CONDITIONS

WAITRESSES
Must be experienced
You will enjoy working in best surroundings

Meals furnished

EDGEWATER COUNTRY CLUB
2045 PRATT BLVD.
Rogers Park 4-0400

WAITRESSES REIKIA

Dienomis darbas, aukščiausias atlyginimas. Kreipkitės 616 W. North Avenue.

HOUSEKEEPER

General house cleaning, some cooking, care for 2 children 7 years and 12 years old. Wonderful salary. Plenty time off. Live on premises. D. P's welcome.

Please call EUCLID 6-5686.

POLLARD ALLING

RELIEF OPERATORS
Good copy, easy 3 line lift. Piece work rate which will pay good money. Paid vacation and hospitalization. PHONE WABash 2-6603

YOUNG LADY

TELLER
For Savings and Loan Association
ARCHER — HOYNE FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSN.
3521 Archer Avenue.

GENERAL OFFICE

40 hour — 5 day week
GOOD SALARY
Permanent position
O. I. M. TRANSIT CO.
2298 So. Union Ave.
Haymarket 1-2401

WAITRESSES

Experienced. Age 25 to 45 years
Permanent or season
\$175.00 to start. Plus room, board and uniforms
Write or call
BARRINGTON HILLS COUNTRY CLUB — BARRINGTON 420

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE

Rakandai ir Įtaisai Pardavimui
9 GABALŲ dining room setas, kaip naujas. Pad kartu. General Electric Hot Point šaldytuvus gerame stovyje. Pigiai. Hiltp 5-3623, 10611 S. Albany Ave.

BUILDING MATERIAL

Statybai medžiaga.
JOHN G. MEZLAISKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikalingi kreiptis, gausite teisingą paravinimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GROvehill 6-6588

HELP WANTED—FEMALE

Reikia Darbininkų

STENO CLERK
Excellent opportunity for permanent position in MEDICAL SERVICES DEPT.
Typing, Filing, small amount of Short Hand. Apply Personnel Office

ATTENTION — GIRLS

WESLEY MEMORIAL HOSPITAL
HAS IMMEDIATE OPENINGS
• STENO — CLERKS
• PAYROLL CLERKS
• TYPISTS

Air Conditioned Office. Good Starting Salary with Opportunities for Advancement. Also Apply Now for Summer Positions

PERSONNEL OFFICE
250 E. SUPERIOR DELAWARE 7-6500

N. C. R. 2,000 OPERATOR

Experience preferred
Will train. Excellent salary
Good working conditions
Permanent

Apply PERSONNEL OFFICE

WESLEY MEMORIAL HOSPITAL
250 E. SUPERIOR ST.
Phone DELaware 7-6500.

G I R L

GENERAL OFFICE

Typing Essential
38 hour week
New modern office
Employee benefits
Paid vacation

GENERAL FINANCE

4259 Archer Ave.
MR. CARMODY

TOP WORKING CONDITIONS

WAITRESSES
Must be experienced
You will enjoy working in best surroundings

Meals furnished

EDGEWATER COUNTRY CLUB
2045 PRATT BLVD.
Rogers Park 4-0400

WAITRESSES REIKIA

Dienomis darbas, aukščiausias atlyginimas. Kreipkitės 616 W. North Avenue.

HOUSEKEEPER

General house cleaning, some cooking, care for 2 children 7 years and 12 years old. Wonderful salary. Plenty time off. Live on premises. D. P's welcome.

Please call EUCLID 6-5686.

POLLARD ALLING

RELIEF OPERATORS
Good copy, easy 3 line lift. Piece work rate which will pay good money. Paid vacation and hospitalization. PHONE WABash 2-6603

YOUNG LADY

TELLER
For Savings and Loan Association
ARCHER — HOYNE FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSN.
3521 Archer Avenue.

GENERAL OFFICE

40 hour — 5 day week
GOOD SALARY
Permanent position
O. I. M. TRANSIT CO.
2298 So. Union Ave.
Haymarket 1-2401

WAITRESSES

Experienced. Age 25 to 45 years
Permanent or season
\$175.00 to start. Plus room, board and uniforms
Write or call
BARRINGTON HILLS COUNTRY CLUB — BARRINGTON 420

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE

Rakandai ir Įtaisai Pardavimui
9 GABALŲ dining room setas, kaip naujas. Pad kartu. General Electric Hot Point šaldytuvus gerame stovyje. Pigiai. Hiltp 5-3623, 10611 S. Albany Ave.

BUILDING MATERIAL

Statybai medžiaga.
JOHN G. MEZLAISKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikalingi kreiptis, gausite teisingą paravinimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GROvehill 6-6588

PERSONAL

Asmenų Ieško

IEŠKAU Stasės Zemaitytės (žukauskienės arba Žukauskienės). Gyvena Chicagoje, gimusi Valatkiškių kaimė, Sidlavos valsč., Raseinių apskr., Šaukoto parap. Žinantieji jos likimą praneškite Stasiui Bagdonui, 4503 S. Hermitage Ave., Chicago 9, Ill. Tel. YArds 7-9364.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos
BATU TAISYMO ŠAPA
LANDIS MASINOS
Išvystytas biznis per 30 metų Puikiausioje apylinkėje. Lysas prieinamas. Nuoma \$35 į mėnesį. Greitam pardavimui kaina sumažinta \$1300 grynais.

3551 SO. HALSTED ST.
PARDUODAMA grosernė ir delikatesų, šaldyto maisto krautuvių, veikianti 35 metus. Geras biznis, 4 apšildomi kambariai, užpakalyje modernus butas. 6450 S. Ashland. Republic 7-1140

PARDAVIMŲ grosernė ir mėsinės. Bendros krautuvių biznio pajamos į metus apie \$100,000. Yra visiškai įrengta šios rūšies bižnui. Miestelio gyventojų skaičius 2,000. Yra dviejų aukštų namas su 5 dideliais gyvenimui kambariais viršuje, maudynė ir niegiamieji porčiai. Yra pačiame Wisconsin sirdy. Geležinkelio ir sunkvežimių stotis. Vieta gerai žinoma žuvalimui ir medžiojimui. Smarkiai plečiantis pramonės biznis priverčia savininką parduoti. Kaina greitam pardavimui \$15,000, prekės atskirai. Wehman Bros., New Lisbon, Wisconsin. Box 160. Telefonas 13—3 paskambinimai.

GREENHOUSE 11620 S. HALSTED STREET. Geras biznis, retail ir wholesale. 85x90 po stiklais. Hot beds, tuščias lotas, naujas boileris. Trijų kapinių apylinkėje. Viso gyvenimo progą. Veikite greitai. Pardavimo priežastis — savininkas mirė. Prieinamas įmokėjimas. Kratuvių prekybje dėl retail aptarnavimo. Turi greitai parduoti.

DELICATESSEN, grosernė, daranti virš \$1000 į savaitę. Elektriniai įrengimai. Daug prekių. Geras lysas. 1942 West 67th St.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE

Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

A & C MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų
\$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

MISCELLANEOUS

Ivairūs

RUMMAGE SALE

Pilsen Club House

1920 S. ASHLAND AVE.
Gegužės 22 d. nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Naujos ir vartotos prekės.

KABINETŲ—SPINTŲ DAROMI PAGAL UŽSAKYMĄ
Aukščiausios rūšies darbas.